

ВИДАЄ
СОЮЗ УКРАЇНОК АМЕРИКИ

Published by
Ukrainian National Women's
League of America, Inc.
909 N. Franklin Street
Philadelphia 23, Pa.

Червень

6

June

1958

Танцювальний гурток „Калина“ з Лос Анджелес

НАШЕ ЖИТТЯ

PIK XV. ЧЕРВЕНЬ Ч. 6

Видає Союз Українок Америки
раз в місяць за винятком серпняРедагує Колегія — Лідія Бурачинська,
Кекилія Гардецька, Олена Лотоцька,
д-р Наталя Пазуняк, Марія Юркевич.Листування й передплату вислати
на адресу:909 N. Franklin St.
Philadelphia 23, Pa.Річна передплата у Злучених Держав
вах Америки \$3.00

Післяплата \$3.50

Річна передплата в Канаді \$3.25

Річна передплата в Англії 1¼ ф. ст.

Річна передплата в Австралії 1½ ф. ст.

Річна передплата у Франції . 900 фр.

Поодинокое число 35 центів

OUR LIFE

VOL. XV JUNE No. 6

Edited by Editorial Board
Monthly publication except August,
of the Ukrainian National Women's
League of America, Inc.909 N. Franklin St.
Philadelphia 23, Pa.

Phone MA 7-7945

Subscription in the United States
of America \$3.00 per year, half year
\$1.75. Subscription in Canada \$3.25
per year, half year \$1.75. Subscription
in England 1¼ pound sterling, per
year. Subscription in Australia 1½
pound sterling per year. Subscription
in France 900 francs, per year.Entered as second class matter July
8, 1944, at the Post Office at Phila-
delphia, Penna., under the Act of
March 3, 1879.

Single copy 35c

Зміст:

Рідна мова на вакаціях
Г. Чернів: Українські жінки
І. Книш: Памяті Михайлини Рошкевич
М. Нижанківська: Три в одній кімнаті
Довкруги балету Мойсеєва
Л. Бурачинська: На Поділлі
Цьопа: На колеса!
Д. Рак: З якого матеріалу?
Л. Лугова: Творець героїчного театру
Виставка в банку
О. Залізник: Слідами провідниці
Ще один вечір народної нощі
Зірка: Як їсть ваша дитина?
Віра Ке: Примхи моди
Вишвана суконка
Н. Наркевич: Як Катруся сіяла мак
О. Цегельська: Пригоди Цвіркунчика
Вісті з Централі
При громадській роботі
Г. Совачева: Кризь пориви життя

На обгортці:

Танцювальна група „Калина“
з Лос АнджелесСтоять від ліва до права: Оксана
Романюк, Оксана Бріккер, Ляриса Ган-
кевич, Марія Вибачинська, Марта Сіак,
Ніна Скробко, Віра Буцманюк, Христя
Шепелява і Соня Березовська.ДВА РАЗИ ДАЄ, ХТО СКОРО
ДАЄ!Відновлюйте Вашу передплату
вчас, тим досягнете миле почуття
упорядкованости, а видавництву
зрівноважений бюджет.ВІД АДМІНІСТРАЦІЇ „НАШОГО
ЖИТТЯ“УВАГА: Передплатниці з Клівлен-
ду або околиці! УВАГА!Адміністрація „Нашого Життя“
отримала посилку грошеву в ко-
верті з дати 4. червня ц. р., без
записки в середині і без адреси
надавчиці; просимо ласкаво ша-
новну передплатницю додатково
написати нам, щоб ми могли впла-
ту втягнути на дотичну картотеку.
Згори дякуємо. — Адміністрація.Будете небавом міняти мешкання?
Хочете забезпечитися, щоб скоро
дістати „Наше Життя“ на нову ад-
ресу? Найпізніше чотири тижні
передтим, заки будете перепрова-
джуватися, — будь ласка напишіть
до нас, подаючи дату Вашого пе-
репровадження, да в ню й нову
адресу, та 10 ц. на друк нової ад-
реси. Пишіть до: Адміністрації
„Нашого Життя“, 909 Н. Френк-
лин Стр., Філадельфія 23, Па.Відмічування при адресах про-
довження передплат на „Наше
Життя“ друкарня не переводить
кожного разу, лише згодом вітуру
часу. Просимо проте не тривожити-
ся, якщо вплата не відмічена за-
раз у найближчому числі.

**

Всім Вп. Паням, які крім перед-
плати зложили пожертву на ПРЕ-
СОВИЙ ФОНД, складаємо цією
дорогою сердечну подяку. Виказ
пожертв на сторінці „Вістей з
Централі“.ТАНЦЮВАЛЬНИЙ ГУРТОК
„КАЛИНА“Вже по замкненні числа одер-
жали ми світлинку й відомості про
цей рухливий гурток, що діє під
керівництвом Марти Сіак, учениці
балетної школи Марії Бакесред у
Лос Анджелес.Завдяки численним виступам у
стилевих народніх строях група
придбала собі вже популярність.
Молоденькі, усміхнені „Калинян-
ки“ — це учениці гайскулів та ка-
леджів. Треба підкреслити їх дбай-
ливість за стрій (замкнені корсет-
ки, стилево вишиті, широкі рука-
ви). Якщо вони й так уважно став-
ляться до танку, то треба вітати
цей новий танковий гурт.ПРЕДСТАВНИЦТВА
„НАШОГО ЖИТТЯ“

КАНАДА:

Mrs. Olga Lukomska
14386 Park Dr.
Edmonton, Alta.
CanadaMrs. Lewka Romanuk
1252 Broadview
Toronto, Ont.
Canada

ФРАНЦІЯ:

Mme. Anna Pasternak
16, rue de 5 Diamants
Paris 13e
France

АНГЛІЯ:

Mrs. Vira Smereka
36, Temple St.
Heaton, Bradford Yerks.
Mrs. Myroslawa Rudenska
245 Wigman Rd.
Bilborough Estate
Nottingham, England

СПРАВЛЕННЯ ПОМИЛОК

У рубриці „Централа одержала“
в ч. 5, 1958 в жертвах на пресо-
вий фонд Н. Ж. має бути:42 Відділ СУА з нагоди 45-ліття
подружжя п-ні П. Малиновської
13.00.Замість квітів на могилу Вол.
Лотоцького зложили членки 42
Відділу СУА 5.00 дол.

Л. Далека

ЛІТНІЙ ДЕНЬ В АДЕЛАЇДІ

Вітер хмари розскуб,
розкидає дрібненьким клоччям.
Піднімається день
із імлі мерехтінь.

Буде спека до згуб
і тяжкий буде день цей робочий —
не приляже ніде
відпочинкова тінь.

Після довгих годин
скінчивши працю — і свіжим
розпочне свою гру [поток
життерадісний бриз.

То вже й сонце ні злим
не здається тобі, ні жорстоким,
знов ти глибоко в ґрунт
свіжим деревом вріс.

ІЗ ЩОДЕННИКА

...а де спинить, і сама не знає...

Т. Шевченко

Пливу інертно в потоці дужім.
Жива чи мертва — самій байдуже.
Земля кружляє. І світ широкий.
А нас шпурляє. Вже стільки років!
І так жорстоко...

Ідуть у черзі, усі похилі.
В моїй уяві обличчя стерті —
то тільки хвилі...
неначе пінять... неначе грають...
Як тінь за тінню, думки шугають:
здається, досить побила хвиля,
а все ще носить. І я безсило
то потопаю, то виринаю...
Коли зупинить? І де?

Не знаю.

Переходовий табір Lahr
30. I. 1950 р.

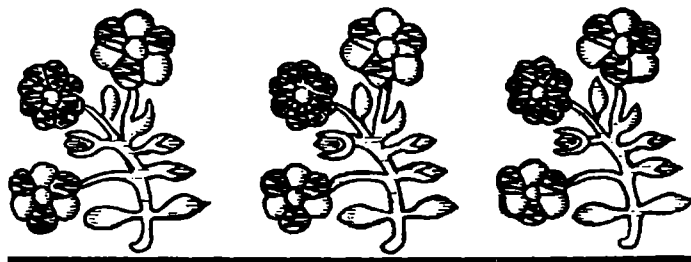
ЗИМА В АВСТРАЛІЇ

І це зима —
як ширше й далі
від сонця золото тече,
а цвіт рожевого мигдалю.
на тому тлі узори тче?

І це зима —
як там метелик,
злетів над росяний газон
і козачка чи тарантели
танцює з блискавками разом?

І це зима —
коли у тебе
уже веснянки на лиці?
колись, давно — признатись
[треба —
про зими ми не знали ці.

Із збірки „Легіт і бризи“

Рідна мова на вакаціях

Шкільний рік добігає до свого кінця. Треба справедливо підкреслити, що цього року зросло помітно зацікавлення і турботи батьків та громадянства рівнем навчання рідної мови у парохіяльних школах та школах українознавства. Відбувались конференції, скликані Філіями УККА, наради батьків та громадянства. Була й окрема радіопередача „Голос вопіючого в пустині“, присвячена до деякої міри цьому питанню. Заворушилась і студентська молодь, починаючи акцію за окремою кафедрою української мови на одному з американських університетів. Здавалось би, що зроблено в цій справі досить старань і заходів.

А однаке сама суть справи не на багато покращала. Дітвора шкільного віку найкраще вживає

між собою англійської мови, а батьки або безсильні зарадити цьому або потурають із легким серцем. А що буде далі? Три місяці цілковитого дозвілля не причиняться до покращання справи.

Тому треба приділити цьому питанню окрему увагу. Частина нашої молоді, яка виїздить до українських таборів чи осель, здавалось би проведе час у рідному гурті, де перестерігається вживання рідної мови. Але це тільки невелика група нашої дітвори. А що з рештою? Які засоби придумати, щоб наклонити молодь уживати рідної мови, як розговорної, читати українську книжку? Щоб на вакаціях не зявилась знов повна неграмотність українознавства! Це мусить стати поважним завданням батьків і цілої громади.

Чи не було б доцільно перевести серед молоді якісь змагання, ведені українською мовою? Чи не можна б проголошувати конкурси на прочитання українських книжок, як це виконали в Шикагу? Або чи не можна б, лежачи на пляжі, чи на прогульці у лісі, розказувати по черзі зміст прочитаних книжок? Це збагачує словник, звертає увагу на українську тематику, заохочує до читання.

Це важливе та може й непосильне завдання, але треба за нього взятись. Скріпімо нашу молодь у часі вакацій не тільки фізично, але подбаймо про її зрозуміння рідної мови й книжки! Не лишаймо цього питання відкритим, бо на нас тяжить уся відповідальність за те, яку сторінку і з яким змістом запише чуже докільля у душі нашої дитини.

Українські жінки — своїм чоловікам

Один знайомий, котрого кохана
Любила може трохи забагато,
Сказав: „Жінки у нас — немов рабині в хана,
Під чобіт їх неважко підібгати.

Вони — не патріотки, лиш рабині,
Для переможців здобич добровільна,
І через те — пропасти Україні:
Борня для жінки — справа непосильна.

В нас Катерин, Марій багато, й лишок...
Покора, добрість, згідливість німа...
Але нема у нас Марії Мнішек,
Красуні Понятовської нема...

Часом, коли в змаганні бита карта —
Державну справу жінкою просунь!
Часом буває, що дивізії варту
Чарівна усмішка красунь!

Дала для Українки доля вроди,
Та сили волі, криці не дала,
З якою нас вони вели б в походи
На героїчні вчинки та діла...

За німця вийде — вже вона й німкиня,
Робитиме, що скаже чоловік —
Мов рукавиця: хто поклав в кишеню,
Тому вона й належатиме вік.

Вже Маланюк закинув цю „провину“,
І, лаючи не тих, кого би слід,
Рабиною назвав всю Україну,
І вас зганьбив — „бо ж ви від неї плід!“

— Гаразд, ми тихі, вірні і лагідні,
Родині віддані, свого шануем Бога...
Невже ж за це пошани ми не гідні?
Що може бути в цих прикметах злого?

Епохи знак — ракетні й автомати,
А ви назад ведете — до стріли...
Якими ж ви хотіли би нас мати —
І чи щасливі б ви тоді були?

Мужчини інших націй нас підносять
В зразок дружини, матері, хазяйки,
І тільки вам порядности не досить,
І це доводить мало не до лайки.

В музеї струхла вже Марина Мнішек —
Демократизм не терпить інтриганток!
Того, кому промови жінка пише,
З засідання враз випросять на ганок.

Тепер в демократії безкорисні
Мелясні усмішки й медові міни.
І навіть Мерилін Монро, хоч трісне,
В політиці не викликала б зміни.

Чи ж брати нам в зразок тих фавориток чин?
Хай пропадуть — рівнятись не було з ким!
Тепер жінки, не гірше від мужчин
Керують не спідницею, а мозком.

Хай фаворитки лізуть у нору,
В майстерні мод нових кравецькі й шевські!
Зразок нам — Рузвелт і Пандіт Неру,
Маруся Бек, Лотоцька, Павликовська!

Ми не такі вже лагідні й безсилі,
Ми не такі плохі вже і безкрилі,
В нас сила теж — у вірності й спокої,
Та сила, що часом теж чудо скоїть.

Ми вчили змалку вас молитись Богу,
Ми виховать хотіли з вас МУЖЧИН!
Ми виряджали вас в тяжку дорогу,
Були ми з вами, як ви йшли у чин!

Нащо ж манити нам якихсь чужинців,
Нащо ловити в пастки їх, як звірів?
Чи ж то не краще українській жінці
Сім'ю тримати в злагоді та вірі?!

Шануйте нас, не дайте нас нікому —
І ми не піддамося жадній орді.
І будьте ви на рівні — — — на такому,
Щоб, вірні вам, за вас були ми горді!

Ірина Книш

Памяті Михайлини Рошкевич

Нещодавно приватною дорогою наспіла вістка з України про смерть дев'яносто кількарічної Михайлини Рошкевич-Іванець...

Між дійовими особами, що творять невідхильне гло для Франкової юности й студентських років — одне з видніших місць займає Михайлина Рошкевич.

Весело й гамірно було на приходстві о. Михайла Рошкевича в мальовничо, серед бойківських лісистих Карпат положеному селі — Лоліні. Охоче приїздив туди Франко на літні вакації й свята, до сина пароха, свого молодшого товариша, Ярослава, якому помагав у науці. Участь у розмовах і прогуляках брали обі сестри Ярослава: старша від нього Ольга й

ще підліток Міня (Михайлина). Коли Ольга з вимогами тодішньої едукції: гри на піяно й французької мови перебувала у свояків, що мали французьку гувернантку, Міня не покидала батьків, тимто близький їй був народний побут, бойківські пісні й селянська говірка. Її діалектичних висловів Франко залюбки слухав і нотував їх. А втім часто дрович

він живої вдачі, дотепну в розмові, інколи збиточну Міню. Так було раз під Великодні свята і ображена Міня не говорила до нього деякий час. Але згадавши під вечір Великодньої Пятниці, що Франко постить у Великодню Сутбу, Міня перед вечером звернулася до брата:

— Скажи Франкові, хай добре „натевкається“, бо завтра буде постити! —

Веселий сміх Франка прогнав гнів і образу Міні.

Добряча, услужлива й прямодушна Михайлина була згодом втаємничена в любовні ускладнення Ольги з Франком і вона завжди глибоко спочувала поетові. Союзниця їхніх таємних бачень і листувань, вона докоряла Ользі за її подвійну гру, що довела до подружжя з о. В. Озаркевичем.

Виховний вплив Франка на Михайлину Рошкевич визнаний нею самою в її цікавих спогадах про нього:

„... Розповіді Франка про наш упадаючий нарід, про його темноту, про його терпіння і про його відчуження своєї недолі, впливали на мене освідомлююче.“

Завдяки Франкові імя Михайлини Рошкевич записане як авторки оригінального оповідання „Кума з кумою (фотографія)“, що появилася в львівському „Молоті“ („Галицько-українська збірка“, 1878-79, стор. 105—110), з такою допискою від редакції:

„... Картинок, схоплених з життя з фотографічною вірністю, без примішки повістярської фантазії, у нас досі майже зовсім не було в літературі, а прецінь такі картини, коли б їх списано багато, мали б не тільки огромну вартість етнографічну й язикову, але були б міркою вірности повістей артистичних та й, з другого боку, давали б до них багатий матеріал. Картинка, чи там сценка, котру ту подаємо, може послужити взірцем для подібних праць.“

В листі до Ольги Франко так писав:

Шкіц панни Міні дуже ту всім подобався і швидко буде надрукований з похвальною заміткою. Павлик посилає їй від себе письмо, — а я замічу тільки, що в неї видно коли ще не талант писательський, то принаймі огромну силу обсервації, котра для всякого писателя повістей перша й

найважливіша річ. Якби панна Міня (чого від серця їй бажаю) взялася писати більше подібних шкіців, а притім читала другі взірцеві повісті (Золя, Толстого, Решетнікова, Нечуя), то з неї могла б виробитися дуже реальна й хороша писателька“.

А Павлик вислав два довгі ентузіастичні листи до Михайлини, з яких виходить, що таких оповідань з Лоліна написано більше й вони мали в дальшій черзі друкуватися.

Однак черговий виступ Михайлини Рошкевич припав на багато років пізніше, бо аж у „Першому Вінку“ — 1887 р. Тоді вона жила в Болехові у Наталії Кобринської, куди приїздив Франко. На оба поміщені там оповідання: „Таку вже Бог долю судив“ і „Теща“ дав Павлик похвальну рецензію в „Народі“ назвавши їх „найправдивішими (найреальнішими) і своєю правдою найстрашнішими з усього, що надруковано в Вінку“. В першому розказана страшна доля Марійки Оленючки, Бірчаквої невістки, в Лоліні к. Долини. Дівчиною полюблила вона Адама Шуткового, але батьки на силу віддали її заміж за Василя Бірчака, а чоловік важко побивав за те, що стрічалася з давним своїм милим, аж доки не закатавав на смерть.

В другому оповіданні показана кривда бідної тещі-вдовиці від зятя, якому вона все своє майно записала, після чого підступник прогнав її з власного господарства; скривджена даремне шукала поради, ніхто не поміг в її нужді. В цих оповіданнях Павлик підкреслює глибоке знання селянського життя й дар обсервації, що при збагаченні освіти й начитання в європейській літературі дозволило б Михайлині Рошкевич стати „найправдивішою руско-українською писателькою“.

Проте сама авторка не вірила в свій талант, а вийшовши заміж за о. Іванця, поселилася далеко від Львова й Болехова та втратила нагоду стрічатися з Кобринською й Франком. Через кілька років о. Іванець дістав парохію в Ременові біля Львова, тоді відновилися давні товариські звязки. При одній зустрічі з Франком Михайлина Рошкевич почула його вислів про змарнований талант, на що вона відповіла:

— Не умію ні писати ні читати, Хотять мене за пароха обирати. —

А втім Франко мав намір видати її збірочку та віддавна при всякій нагоді намовляв до писання. Заохочена принесла раз одне оповідання й прочитала його Франкові, що вдоволений забрав для поміщення. „Взяв і в короткім часі десь там помістив“ — стільки про цю новельку написала авторка. Тому не відомо, чи це віднести до оповідання п. н. „При звуках музики“ про переживання жінки збожеволілого вчителя, яке з датою „Болехів, 19 марта 1890“ було надруковане в „Народі“ ч. 18, 15 вересня 1890 р.

Це й вся відома нам літературна спадщина Михайлини Рошкевич-Іванець, якої син, пок. д-р Іван Іванець, УСС, був цінений, як мистець баталістичних картин. Попри те слід згадати про збирання нею фольклорних матеріалів, які ввійшли до студії Франка „Про жіночу неволю в руських піснях народніх“ (1883 р.), де поміщено м. ін. записану нею „лісню про шандара“, що дала Франкові сюжет до його драми „Украдене щастя“.

Як одна з немногих пішла Михайлина Рошкевич на поклик нових ідей та скріпила ряди піонерок у боротьбі за краще майбутнє української жінки. Постать її шляхетна й безпретенсійна, сердешна й спочутлива до других — житиме в пам'яті такою, як говорить про неї Франко у присвяченому їй вірші:

МИХАЙЛИНИ Р.

Ні, не однаково для всіх сонце сяє,
Хоч безучасно над всіми блистять.
Бідний слізьми його блиск заливає,
Щасним воно і терни золотить.
Серце дівоче, красніше сіяє
Щирість твоя, аніж соняшний світ:
Радісний усміх для щасного має
Сльози для горя, пораду й привіт.

Джерела:

1. Михайлина Рошкевич: „Спогади про Івана Франка“. Іван Франко у спогадах сучасників, Львів 1956.
2. Михайло Возняк: „Нариси про світогляд Івана Франка“, Львів, 1955.
3. „Перший вінок“, Львів 1887.
4. Часопис „Народ“.
5. В. Іванець: „Бабуня Ольга“, Наші дні, Львів, травень 1942 р.

Три в одній кімнаті

Наш захист перебудовують. Затишно вже його мешканцям і треба поширити одне крило. Тому ще в зимі заповіли, що мешканок зі східньої частини переселять до західньої. Прийдеться мешкати якийсь час удвійку або і втрійку.

Коли ще кожна з нас жила своїм окремим життям, людини з власною кімнатою, найбільше звертала на себе увагу Вікторія. Жінка кругловатих розмірів, з дещо применшеними душевними вартостями. Не розуміючи добре чужини, вона чує себе обидженою, покривженою і менше-вартісною. Вона особливо нещаслива, коли насміхаються над нею і постійні вибухи нелагомованих сліз їй часто трапляються. Її побожність набирає якийсь неприродний, майже гістеричний характер. Її молитви нагадують голосіння плачок.

Друга — Маріна, малого росту, худа і все дбайлива за свій зовнішній вигляд. Теж була побожна, але це в неї відбувається зовсім дискретно. Вона клониться низько перед іконами і хреститься ромашисто. А ті ікони містяться в углу і перед ними світяться лампадка. Вона згідлива й услужлива. Але має деякі претенсії все краще розуміти й уміти, як інші. Все готова похвалитись своїм у дійсності аж надто недокладним знанням. А кінцеві висновки всіх майже розмов „В нас у Росії...“ чи це там було краще чи гірше.

Як і Вікторія — вона походить із бідного дому, але любить малювати своє минуле в найрожевіших барвах. Тому й годі збагнути, як вона провела своє життя. Але любить пишатися взаєминами із визначними людьми і це кидає світло на її минуле. До того в неї є певне намагання опанувати других і тому їй трудно коритись волі церковного диригента. Вона бунтується і виривається з-під його влади і старається, щоб усякий міг почути її голос.

А я поміж ними — це третя. Людина з іншого світу. Та в чотирьох стінах кімнати перехреснюються наші інтереси. Треба навести порядки — робимо це по черзі. Треба принести води до пиття — а яка сьогодні погода? Все є тема

до дискусії й розмови. Щоб не було порожнечі.

Іноді пишу на машинці. О, це їй дуже дивує! Навіщо це? Потім Вікторія висловлює здогад, що це напевне донос. Доноси, анонімні листи пишуть завжди на машинках. Щоб не пізнати письма. Але щось цих записаних листків забагато. Може це для бюра? Може за це їй платять?

Окрім того я більшу частину дня в дорозі. Довколичні ліси знають мене... Звідтіля несуть гриби, ягоди, ніжно-зелене листя. І приношу спокій, що його передають мені лісні стежечки й поляни. І тому легко мені знов включитись в атмосферу, де є три в одній кімнаті.

А воно не було легко, ні! Зразу Маріна любила відчиняти двері на-

розтіж так, щоб вітер підвіяв листки паперу, що я їх дбайливо зложила. А Вікторія все мугикала якусь пісню, отак собі, без усякої мелодії. Не повірите, як це хвилювало? Тоді треба було заплющити очі і поринути в якийсь спогад. Щоб перенестись геть далеко.

Але тепер життя пливе спокійно. Бо ж зібralись ми — три в одній кімнаті зовсім випадково. Намагаємось не входити в конфлікт із собою. Але в кожній дрімає непереможне бажання — опинитись у в'язницях окремої кімнати.

Можливо, що ця мрія здійсниться. Перебудова нашого будинку тягнеться поволі. Може закінчиться на Різдво? А може на Великдень? Не говоримо про те. Оминаємо цю тему, як щось далеке, але неказано гарне. Але мріємо про те, як найкращий дарунок, що його могла б нам судьба ще признати.

М. Нижанківська

Довкруги балету Мойсеева

Із шпальт американської преси:

...Надзвичайна сила віяла від цих рухів і скоків на публіку. Їх життєва радість, щира привітність промінювали. Міцно збудовані дівчата, хвацько зібрані хлопці — давали картину первісної сили. Мабуть не було ще таких справді мужських і справді жіночих постатей серед танцівників у Менгеттені...

Перше враження української людини:

...Так, це наші! Наш ритм і звук! О, як це лотряє! Побачити їх, нашу молодь! Цікаво, скільки між ними українців? Бо ж, як бачимо, в усіх танках ті самі обличчя. Але ритм вони відчувають досконало! Напевне більшість їх походить з України, бо ж такі ми найбільш музикальні...

Що каже про балет Оксана Вікул:

...Які в них українські строї? Якісь куці й підскубані! Корсетка перемінилась у коротку кацабайку, а плахта під коліна... Пристосування до сцени? А чому московські „сарафани“ в них сягають до

кісток? І їх зовсім не „приспосовують“?

Іванна Шмериковська-Прийма:

...Невже це український танок? Це ж якась мішанина! Ті ж самі кроки були і в білоруському, і в татарському... Якимось немає в ньому окремого стилю. Уклад танку застарілий, не йде з часом...

Микола Понеділок:

...Бо й справді, де в них вільні, героїчні рухи наших чоловічих танків? А де плавкі, заокруглені рухи жінок? Де та питома грація нашого танку, що її з такою гідністю вміє віддати наш нарід? Де фантазійні лінії наших танкових „лав“, „вужів“, „ланцога“? Все це зникло, зрівнялось в одному „кітлі“...

А вкінці висновки:

...Виконавці талановиті! Техніка надзвичайна! І сила й життєрадість від них промінює... Але...

...щось тут бракує! Є деякі кроки, є начебто костюми, є навіть композиція... Але душі в тому немає. Є тільки шкаралупа без зерна. З багатої скарбниці нашого народнього танку це тільки блідий відблиск.

НАШЕ ЖИТТЯ — ЧЕРВЕНЬ, 1958

На Поділлі

Широка й багата подільська земля! Від півдня обмиває її Дністер а від сходу Бог, на заході впирається в Посаяння, на північному заході в Розточчя, а на південному сході у Чорноморську низовину. Країна багатого чорнозему і палючого сонця! Легким горбовинням зноситься Опілля, глибокими ярами пливають ріки. Серед розлогих піль зеленіють балки. Як розвинулось вбрання його мешканців та його сирівці?

Багатство тієї землі давало добру підставу до доброго полотна, сукна і шкіри. Холодна осінь і гостра зима вимагали доброго захисту. А широко відкритий простір давав шлях для торговельних зносин і воєнних походів. То ж народне вбрання Поділля — хоч вийшло з тих самих основ і на них далі спочиває — перейшло чимало перемін.

В засаді воно складається з тих самих складових частин, що по всій Україні. Але його силуетка не має вже давньої, видовженої форми. У жіночому вбранні перемогла рясна спідниця, а через довгі, суворі зими верхнє вбрання важке й довге. Отже постаті подолан доволі важкі й незугарні. Однак в своїх зарисах вони мають свою естетику, яку треба зрозуміти і полюбити.

Жіноче вбрання. Дівчата укладали коси вінцем довкруги голови. Для прикраси прибирали голову „биндами“, себто обв'язували голову двома або трьома стрічками, а поверх того ще й герданом. Вище того укладали коси так, що краї стрічок і гердана визирали з-під них. До роботи зав'язували перкалеву квітчасту хустку. До церкви ходили простоволосі, а зимою зав'язували чорні, вовняні хустки. Молодиця зчісувала все волосся в „кибалку“ — обручик, обвинений полотном. Тоді ділила волосся проділом і обвивала ним „кибалку“. Поверх цього натягала білий очіпок із сітки, що стягався ззаду на шнурочок. Далше складала перкалеву, квітчасту хустку у вузьку смугу і обв'язувала нею край очіпка так, що хустка творила плоский обруч довкруги голови. Хустка є така довга, що обходить голову довкруги і зпереду за-

в'язується на гудз. В такому покриві жінка ходить у хаті, а до виходу пов'язується хусткою. Зпереду видно цей хустяний край, зза-

Жінка в народньому вбранні з Поділля

Прикметою цього вбрання є стриманість у кольорах і прикрасах, шляхетність простих форм і добра безпека проти вітру й негоди. Цікава зав'язка голови, що нагадує турбан. Станик із рукавами й спідниця з полотнамальованки.

ду хустку зав'язують на потилиці. Оці „вихідні“ хустки є шалянові, квітчасті.

Намісто подільське дуже складне. До первісних червоних коралів прибули купні „перла“, скляні пацьорки і „дурні“ (неправди-

ві) коралі. В останніх часах любувались також у герданах, які вбирали на саму шию. Але в кожному випадку причіплювали поверх намиста дерев'яний хрест на темній вузькій стрічці.

Сорочку шили з коніпного полотна, тонкого, але доволі тугого. Сорочка була довга вище кісток, але з-під спідниці її не було видно. Комір невеличкий, викладаний, дуда доволі широка. Зпереду сорочку зав'язували червоною гарасівкою. Вишивка була невелика і тільки в чорній і червоній красці.

Спідниця пошита в чотири ширини, була дуже рясна. Давніше носили „димки“ в горошки, смужки або квітки. Потім поширились на будень перкалеві, на свято шалянові у квіти, зимою вовняні. Зимою вбирали кілька спідниць і це ще більше поширювало постать.

Запаска (попередниця) давніш була полотняна, а потім перкалева. Звичайно ясніша й коротша від спідниці, у дві ширини, наморщена.

До жіночого вбрання належить ще „корсет“ або „лейбик“. Це є станик із білого полотна або мальованки. Зроблений на підшивці, міцно обхоплює стан. Зпереду невеличкі вилоги з того самого матеріалу. Застібуються на чотири великі гудзики, з яких два горішні отворені, щоб видно було стрічку й намисто.

Чоловіче вбрання. Голову покривали соломяним капелюхом із широкими крисами в літі, а баранячою шапкою в зимі. Капелюх був обведений чорною стрічкою. Кучма стіжкової форми, заломлювалась, коли її натягали.

Сорочка з коніпного полотна, сягала до бедер. Збирали до коміра. Комір також викладаний, вишивки було дуже мало, вузенька на комірі, довкруги пазухи й на дудах.

Штани виконували з того ж полотна у літі, до роботи з „мальованки“ у смужки або горошки, до церкви білі. Зимою штани були з домашнього сукна.

Вперізувались ременем середньої ширини (на долоню).

Чоловіче вбрання доповнювала безрукавка („кацабайка“) з до-

машинього сукна, що сягала до бедер. На підшивці, вона завязувалась під шиєю. Спадала рівно.

Взуття чоловіків і жінок складалося з чобіт. Подекуди чоботи мали відвернені верхи, тому не сягали до кслів. У новішому часі

Чоловік у нар. вбранні з Поділля

Подільське вбрання дає добрий захист проти вітру й негоди. Довга „сукмана“ зроблена з доморобного сукна, ширококрисий, солом'яний капелюх, солідні чоботи з відверненим верхом.

стали носити черевики, особливо жінки любили високі, шнуровані.

Верхнє вбрання на Поділлі дуже різноманітне. Це єдина околиця, що знає лігні нагортки з полотна — „кафтани“, що сягають вище колін. З викладаним коміром, зпереду застібуються на гудзики, а з-заду поширені складками. У жінок ці нагортки мали ще деякі відмінні. У Скалатщині носили „катанку“, тричвертовий каптан до стану з смугастою мальованкою, виямований кольоровою тасьмою. В Гусятинщині це був „кабат“ та-

ксі ж форми, але з темного купного матеріялу на підшивці.

На холодну пору року вдягали „сукману“. Це відміна нашої свити. З домашнього сукна, легко прикрашена волічковою вишивкою, вона сягала до колін. Мала стоячий комір і спадала рівно. Зв'язувалась волічковими „бовтицями“

Іншою відміною свити була „опанча“. Це довге верхнє вбрання з домашнього сукна, із вставленими клинами з боків. Стоячий комір. Зпереду є невеликі вилоги, виложені кольоровим сукном (до с'рої опанчі — сині вилоги). Нераз опанчі мали червону лямівку вздсвж. Часто ззаду прироблений широкий комір-капуза („богородиця“), щоб у разі негоди можна натягнути його на голову.

Зостаються ще кожухи. На Поділлі вони суті й багаті, щоб добре захистити тіло перед зимовими вітрами. Це кожух — довгий до кісток із широким відкладним коміром. До стану прилягає, а від стану розходяться широко поли. Ззаду на спині і з-переду при застібуванні були розкішні шкіряні волічкові прикраси.

Пояс уживали на Поділлі поверх верхнього вбрання. Звичайно був тканий, кольоровий, неширокий, але доволі довгий так, що постать можна було обвинути кілька разів.

Оттак зодягались подоляни в надзбручанських околицях. Важке й міцне було їх вбрання, як чорнозем, що годував їх мешканців.

Л. Бурчинська

НОВІ ВИДАННЯ

Н. Геркен-Русова: Героїчний театр. Накладом Української Видавничої Спілки. Лондон 1957. Обгортка роботи Н. Геркен-Русової. З передмовою Дм. Донцова. Ст. 92. Ціна 1 дол.

Беручи в руки ново перевидану книжку „Героїчний театр“, ми бачимо на обгортці мистецький образ, який символічно виявляє зміст цілої книги. Там представлено дві форми мистецтва — мистецтво героїчне на першій пляні, у вигляді постаті Аполлона-воїника (Apollo militans). Це мистецтво в нас завжди панувало в часи Державности, виявляло дух нації і репрезентувало богів, ге-

роїв, надлюдські події і образи того, до чого має змагати наша молодь. Ця форма мистецтва виступала серед усіх форм української творчості. Друга форма виявлена постаттю Аполлона Кіфареда (Apollo Kyfared) репрезентує ліричне мистецтво, що є тісно зв'язане з душею нашого хліборобського народу, з його побутом, радостями і горями. Перше є мистецтво наших перемог і нашого лицарства, друге більш відповідає часам занепаду.

Зовсім окремо стоїть мистецтво соціально-сексуального жанру, тематику якого вніс у нашу літературу Винниченко. Але це, цілком чуже явище у нашій літературі, було зв'язане з цілком чужими нам політичними ідеями.

У своїм „Героїчній театрі“ авторка виразно підкреслює, що наш український театр (з прадавніх часів і досі) дає ідеологічне мистецтво з виразними політичними ідеями. Н. Русова у цій своїй праці подає також практичні вказівки щодо організації і переведення театру в емігрантських обставинах. Тому ті, що хочуть і цікавляться нашим українським театром, знайдуть багато інспірацій для своєї творчості і праці у цій книжці. Слід зазначити що і стиль „Героїчного Театру“ дуже гарний і робить цю книжку ще і під цим оглядом дуже вартісною.

Л. Лугова

ПІДГОТОВА ДО МІЖНАРОДНОЇ ЖІНОЧОЇ ВИСТАВКИ

На засіданні Окр. Ради СУА дня 24. травня уконститувався Комітет підготовки щорічної Міжнар. Жін. Виставки у Нью Йорку. Головою його вибрано через аклямацію п-ню Іванну Бенцаль. Дальшими членками Комітету стали: п-ні Олександра Різник, містоголова, п-ні Наталія Мітрінга, рек. секретарка, п-ні Анна Кізіма, фін. секретарка, п-ні Христина Навроцька, скарбник. Референтками вибрано: п-ні Ольга Соневіцька імпрезова, п-ні Ірина Кашубинська — організаційна, п-ні Марія Демидчук — пресова, п-ні Надія Пастушенко — господарська.

Комітет приступив до підготовчої праці ще перед літніми вакаціями.

ВИРІВНЮЙТЕ ПЕРЕДПЛАТУ!

НАШЕ ЖИТТЯ — ЧЕРВЕНЬ, 1958

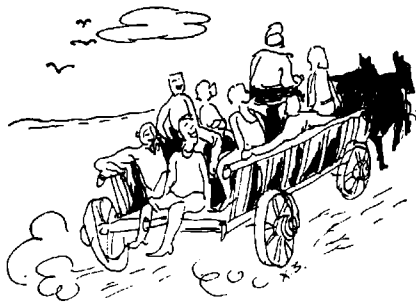

На колеса!

Гарний це клич! Коли „Наше Життя“ подало мені таку тему — я збунтувалась. Що це? Чи може хоче зробити з нас наколесничок? Це тільки в Європі загально прийнятий засіб боротьби з простором. Ми ні данки, ні німкині, та й возами і волами вже не ідемо, як за часів „матріярхату“.

Але все таки, як не відкажете — всі мріємо про „колеса“! Щоправда, не про загально відомі й вимріяні у початках нашого століття „ровери“ чи „велосипеди“! Але як тільки блисне перше весняне сонечко, а температура доходить до 60 ст. — вже рвемось із душного міста. Хай це буде розлепана „стрітка“ чи „бас“ або вигідний „трен“ чи сусідська „кара“, чи навіть наймодерніший літак — усе має колеса, що рухаються. І ними можна дістатись в інший терен, і побачити нове, невідоме, захоплююче...

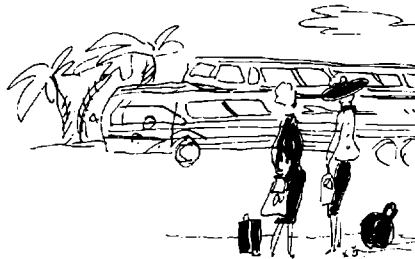
Коли б мене хтось запитав, яких коліс я шукаю, то я не погордила б звичайним, драбинястим, господарським возом, вистеленим пахучим, свіжим сіном, що їхав би одну миль до години до недалекої фарми. Бо їзда кінями — це таки найприємніша льокомоція, що ніколи не заведе. Але хіба це можливе на асфальтових гостинцях та „тирпайках“? Тому шукаємо таки інших коліс, а ще й тепер, коли наближається літня пора ї довго очікувана відпустка. Не дурний її придумав. У нашому життєвому темпі — без неї — неможливо було б подумати про цілорічну продуктивну працю з усякими „овертаймами“ включно. Тому ідемо всі. Молоді, старі й найменші, незалежно куди і чим. Найбільш популярний засіб — це „бас“ або „сіра собака“ Везе нас

усюди, над море і в гори по цілій Америці й Канаді. Вже менше популярний поїзд чи літак. Крізь його закриті стіни не лобачиш околиці, а поспіху в вакаційному часі непотрібно. Тому найкращою мрією кожної з нас — двигатись таки на власних колесах. Навантажити їх можна чим завгодно, вирушити, коли хочеш, спинити, де хочеш. Нема то, як власна „кара“!

А тепер — куди їхати? Найбільш популярне — це морське побережжя. Може тому, що ми сухопутні „щурі“ й нас вода тягне. Коли є жара, а її тут у літі не бракує, тоді можна й цілий день пролежати в гарячому піску. Вигода повна! Хочете — можете їсти в ресторани! А хочете — можете замешкати в пансіоні, де все має на місці — харч, спання й „опірунок“!

Біда тільки з пляжовою модою. Кожного року міняється вона й не обмежується до купелевого ко-

стюму, а вимагає багато більше різних аксесуарів шортів, „бікіні“, плащів, сандалів... Ясно, що теж „цивільне“ вбрання на всякі сказії, до вечірньої суконки включно.

Цього року дуже модні „котоки“ Їх одягають вранці, вполудне й увечері та в наслідок того вони зовсім не дешевші, як шовки. А до того ще модерний фасон „мішка“! Неодну, що цілий рік не дбала про дієту, він приведе до розпуки.

Але якось добираємо все потрібне, вибираємо заощаджені в „Самомомочі“ гроші і ми вже в думках готові „на колеса“ Тільки цього річна погода химерує. Здається, всі три „спутники“ налякали сонце так, що воно втратило свою енергію, а небо плаче й плаче, немов протестує, що хтось непокликанний забігає в його простори.

Покищо найбільше затривожені рухом „на колесах“ інститути для обчислення випадків смерти на „гайвеях“. Даремне вони бояться жінок-водіїв, хоч вони властиво найбільш обережно їдуть, бо не пють і не дбають про рекорди швидкості. Але це так для традиції треба складати вину на жінок, а вже найбільше на тих, що сидять біля водія і безперервним потоком порад „збивають із толку та правильної їзди“ іспитованих водіїв — своїх чоловіків.

Та всі ці дрібниці не відстрашують нас. Поборовши всі труднощі, таки сядемо на колеса і помчимось у далекий світ по свіжі враження, пригоди й нагоди. І я з вами!

Цьопа

ЦКАВА ДОПОВІДЬ

Національна Рада Жінок Америки запросила дня 28. квітня представниць своїх членів-організацій на привітання голови п-ні Парсон, яка повернулась із подорожі до південно-східної Азії. Починаючи від Пакистану через Індію до Японії, всюди знайомилась із працею жіночих організацій, відвідувала установи суспільної опіки ітд. Всюди бачила великі потреби місцевого населення та зустрічала слабу поінформованість про життя і змагання ЗДА.

У висліді її звігу Нац. Рада має намір скликати спеціальну конференцію для обговорення різних засобів впливу на азійські держави, щоб протидіяти там комуністичним гаслам.

Союз Українок Америки заступала на цьому прийнятті містоглова п-ні Катерина Пелешок.

Яка Ваша думка?

З ЯКОГО МАТЕРІАЛУ?

Вся молодь у Пласті змагає тепер до власного народнього строю. Тому й виростає перед ними питання — який вибрати стрій? А з тим вяжеться проблема матеріалу. Хочеться затримати стиль, але надати йому пишноти, вживаючи добірних тканин. Ці строї мають робити культурну пропаганду, отже повинні лишати добре враження. Що в них приміювати? Яка тут загальна тенденція й опінія? Поможіть вяснити ці сумніви!

Дора Рак, Шикаго.

Ви влучно зазначили, що в нашій культурній пропаганді ми хочемо затримати стиль. А проблема стилю не вміщає поняття пишноти й блиску чи вбогости, а радше основана на вичутті форми й кольору. На це треба класти натиск у першу чергу. Коли це буде вірно віддане, тоді цілість буде стилева й залишить своє враження.

Правда, не завжди маємо змогу відтворити точно матеріал, що в нього було виконане наше народнє вбрання. Та й воно непотрібне: у цьому кліматі й у міських умовах трудно було б його уживати. Наприклад міцна полотняна сорочка, вовняна обгортка й хутрянний китпар — це занадто тепле вбрання для огрїтої залі чи сонцем залитої площі. Але матеріал треба по змозі налюдібнювати. Для сорочки вибрати міцне полотно, для обгортки тонку вовняну тканину, китпар виконати на шкірі без хутра.

Натомість великою хибю є заступати полотно сорочки батистом або шовком. Батист легко мнеться і тратить форму, а шовк має полиск і не „стоїть“, а спливає. Внаслідок того рукав тратить свою первісну форму, яка так гарно завершує силуетку.

Те саме діється часто з корсеткою при полтавському вбранні. Її робили з сукна або оксамиту, отже з доволі міцного матеріалу, бо вона мала охоплювати стан. Тому недоцільно ладити її з легкого шовку та ще й лискучого, як це часто діється. Це нівечить стиль убрання, що робить враження сво-

ім повним кольором і матовим матеріалом.

Натомість єдиний предмет, що може бути при полтавському вбранні яркий і веселий — попередниця — ми знов нівечимо, вбираючи замість неї білий, вишиваний рушник. А куди більш відповідний шовковий кусень матеріалу, легко прикрашений вишивкою! Цей гарний кольоровий акцент дуже оживляє постать. Куди гірше виглядають оті білі полотнища, ще й із тороками!

Коли вже мова про стилевий вигляд дівчини в народньому вбранні, тоді треба пам'ятати також про її зачіску. Розвіяні кучері чи хлопця підстрижка зовсім невідповідні. Коли вже не можна закрити цього вінком, тоді просто завязати хустиною, яка дуже мило відтінює дівоче личко.

Те саме з узуттям. Не все можна роздобути чоботи та й непотрібно, бо не всюди їх носили. Зовсім добре послужать міцні, шнуровані півчеревики, а до гуцульського вбрання постолі.

Це є деталі, що викінчують постать, а їх довільність чи брак опоганюють її. Редакція

Із листів до Редакції

Чи приєднуємо молодь?

В жіночих організаціях часто говоримо про потребу приєднання молоді. Але чи проводимо це в житті?

Недавно тому на сторінках „Нашого Життя“ молода жінка висловила свою думку до певної справи. Редакція Н. Ж. не тільки старалась повчити її (ч. 1 Н. Ж.), але й помістила допис М. Остромири (ч. 4 Н. Ж.), яка — не спростувавши по суті думок п-ні Софії Скрипник — зі зневагою вказує на її молодість.

Хоч я вже дуже стара, але цілком підпишусь під листом п-ні Скрипник. В тому, що мені нецікаво читати декілька разів про К. Малицьку не є „за великий розмах“ (вислів п-ні Остромири) і ми з п-нею Скрипник не хочемо валити К. Малицької з педесталу, бо його ще немає. Він є ще в серцях тих, що жили в дівочому інститу-

ті, вчилися і співпрацювали з К. Малицькою в різних клітинах культурного та громадського життя.

Ми не маємо підстав не вірити й віримо, що К. Малицька була надзвичайною людиною. Обов'язком редакції є зібрати спогади людей, що її пам'ятають і які стануть її біографові у пригоді. А обов'язком її бувших учениць і співробітниць роздобути гроші на видання її монографії, що буде вже педесталом. Але цілком оправдано може викликати невдоволення, коли весь цей матеріал буде друкуватись у „Нашому Житті“. Він займає місце, що його повинні виповнити актуалія.

Про визначних жінок слід друкувати один-два спогади з закликом до тих, що зацікавлені — увійти в контакт, влаштувати пропам'ятний вечір, може створити спеціальний гурток для вшанування пам'яті, але не примушувати всіх бути співучасницями цього.

На світі є багато пам'ятників визначних людей, але біля них не кожен схиляє голову, що проходить, а тільки той, хто має дійсний пієтет.

О. Кононенко-Трофимовська

ЦКАВИЙ ПОКАЗ НОШ

Дня 21. квітня Окр. Рада СУА одержала запрошення на цікаву імпрезу. Пан-Паціфічна і Південно-Азійська Жіноча Організація влаштувала свій дорічний показ звичаїв та народньої ноші. Вечір відбувся під патронатом п-ні Рузвелт та амбасад дотичних держав.

Програма обіймала покази народніх звичаїв, між якими відзначились японські та філіппінські виступи. У другій частині програми кравецькі фірми вивели цілу низку сучасних моделей, до яких були примінені національні мотиви (крій, прикраси). Кравець Ока захопив усіх своїми моделями (і модельками) бальових суконь із мотивами японського вбрання.

Членки окремих Відділів СУА явилися у числі 12 і закупили спільно квитки вступу, стали спонсорами вечора, що й було зазначено на друкованій програмці. Зацікавлення програмою було велике, чого доказом численна публіка (около 700 осіб). Варто відтримувати й надалі контакт з цією рухливою жіночою централею.

Творець героїчного театру

Коли я ще була гімназисткою і мешкала в домі проф. Колесси у Львові, то перший раз в його бібліотеці я зустрілася з прізвищем Русових, прочитавши життєпис Софії Русової. Багато часу минуло від тієї хвилини. Будучи в Бельгії на еміграції, я знов в одному українському журналі прочитала про професора Юрія Русова, нашого вченого біолога і зоолога. Мене дуже цікавило це прізвище тому, що, як я довідалася, його предки були шведи і французи, але нащадки їх стали визначними вченими й українськими патріотами.

Звичайно так є, що коли зацікавить мене якесь прізвище, то я маю щастя або змогу пізнати ближче у житті власників його. Так само склалося в мене і з родиною Русових. І от кинула мене доля у т. зв. „канадійський Париж“ — у Монреал, де я і мала змогу вже не читати про Русових, а особисто ближче їх пізнати. Усміхнене, добре лице й очі проф. Русова, як і його сестри п-ні Люби Ліндфорс, а вже чи не найбільш цікава була для мене постать пані Наталії Русової (з роду Геркен де Ляваль).

Вперше зустрілась з панею Н. Русовою у театрі. Там ставили наші пластуни за її заходами її пєсу „Шевченко і княжна Рєпніна“. Мене дуже зацікавив вже сам наголовок пєси, а половила моє серце щира і безпретенсійна гра наших молодих артистів-аматорів, та і зміст самої пєси. Я вперше побачила на сцені нашого великого поета Т. Шевченка не в сільському кожусі і смушкєвій шапці, а елегантно вбраного у великосвітськєм сальєні князєв Рєпніних — його друзєв. — „Славно, — подумала я. — що в нас хтєсь є, що зумєв Шевченка показати нашєй молодєй хоч раз таким, яким він був в своєх молодих лєтах, коли вся Україна потяглась до його генєя“ І це показала пані Н. Русова, в домі якої я стала часто бувати і пізнала її ближче.

Цю ідею, показувати наше славне минуле, вона розпочала вже лавно — лєт томє двадцять. ще в Европі (Прага, Букарєшт, Чернів-

ці, Берлін, Париж) і виклала ці свої думки у книзі „Героїчний Театр“, про що буде мова окремо. Будучи гєстом у домі Русових у Монреалі я довідалася, що Н. Русова походить зє старого французького аристократичного роду Геркен де Ляваль (з того самого геральдичного дерева одна з галузєв дала кєлькох основни-

Наталія Геркен-Русова

ків Квебеку). Родина, себто прадєди її батька втєкли від французької революції 1789 р. і крєзь Англію і Швецію добились до Петербургу, де цариця Катєрина II призначила прадєда пані Русової генєрал-губєрнатором Литви. Дід був вєйськовим інженєром, а батько Лев Геркен де Ляваль цивільним інженєром. Він приїхав на Україну і всєм серцем полюбив нашу батьківщину. Його жартом називали „українським Прометєєм“, бо він причинився своєю енергєєю і фаховим знанням до електрифікації України. Завдяки його заходам на Україні заведено значно раніше трамвай, нєж у Петербурзі. Він зробив велику карєру і був начальником всєх залєзниць України, званих тоді „Югозападними“, куди входили Литва, Білорусь, Польща, Бєсарабія і Україна. З любови до України підшукав собєй дружину зє старого українського роду Антоновичєв. Так що мати Наталії Русової була дєнькою славною українського історика профєсора Володимира Антоновича, — основника Старої Україн-

ської Громади у Києві, яка свого часу вєдограла таку визначну рєлю в українському Вєдродженні. Родина Антоновичєв була споріднена з мадярською шляхтою і з родом Любомирських.

Сама Наталія Геркен народилася у Києві і сама завжди каже, що є дуже горда з мєсця свого народження — столиці України. Вона виховувалася переважно за кордоном. Скінчила гємназію у Києві, а у Франції Академію Мистецтва. Студіювала в університєтах Флєорєнції, Парижу, Праги, а магїстерку з мистецтва одержала у Монреальському Університєті, де опрацювала тезу „Західно-європейські впливи на український театр“

До другої вєйни працювала в європейських театрах і в кєнопродукції (напр. в UFA). Спільно з українською молодєю в Празі, Чернівцях і Букарєштє ставила вистави і старалась вєвести в українське театральне мистецтво героїчний, а не побутовий стиль. Це наблизило її до життя і змагань молоді й вона часто через свої особисті звязки робила заходи за покращання долі наших політичних вєзнів.

Разом зє своєм чоловіком до вєйни часто подорожували. Найкраще згадує подорожі до Італії чи Греції, де сприймала для свого надхнення вєдвічне Серєдземно-морське мистецтво — таке близьке і питоме для України. В Атенях вона вивчала проблеми вєдродження старого грецького театру. Її праці про вплив античного мистецтва (грецького і вєзантійського) на український театр вже тоді зацікавили грецьких учених. Цікаво зазначити, що аж тепєр, себто яких 15—20 лєт пєсля того, як Наталія Геркен-Русова у своєх статтях у „Вєснику“ Д. Донцова звернула увагу на бєзсмертність грецьких античних театральних шедеврєв, з-підсоветської України приїхала екскурсія до Атен і, навєть не звертаючи увагу на цензуру, захоплювалася грецьким театром на сценах, які мають понад три тисячі рєків. („Гомєн України“, ч. 9, 1953). Це є виразний доказ на те, що наші мистці (як Н. Русова) не йдуть „у хвості“ за іншими, але

„Шевченко у Репніних“ — заголовна сторінка пєси Наталї Геркен-Русової

назпаки, зовсім самсбутньо вилвлюють творчі думки з минулого і формують їх по своєму, а шойно вслід за ними поспіває загаа. Це корисно знати тій нашій молоді на еміграції, яка думає, що ми „бідні й відстали“, бо їм це вщплюють ті, що самі відстали від колосального поступу, що його зробила Україна за останне пів століття.

Тому „Героїчний Театр“ вперше виданий у 1939-му році, а тепер у другому виданні відповідає тим проблемам, які аж тепер починають цікавити і Зєдинєні Держави, і Канаду. Аж тепер починають чутиє в американській і канадській пресі голоси, що треба давати молоді крім „камиксів“ у пресі і „мордобойв“ у фільмах, ідеологічне мистецтво. А про це Н. Русова пише і пропагує все своє життя. Знов наша українка подає ідеї, які стануть загальнопризнаними через яких чверть століття. Отже ми бачимо, що наше мистецтво і наші ідеї значно переганяють усе те, чому дивуютьє як чужим „модерним“ досягненням наші „земляки“, які досі не можуть вийти з рідної (для них!) просвітянщини. Молоді корисно знати, що все „чуже“ не є краще від „нашого“, але, що „наше“ є значно поступовіше і „модерніше“.

У Монтреалі пані Русова не мала нагоди працювати систематич-

но у своєму фаху — театрі і фільмі. Завдяки своєму досконалому знанню французької мови, працювала як перекладачка і сценаристка. Час від часу їй пощастило перевести з нашою молоддю вистави чи фільми в дусі героїчного мистецтва, не зважаючи на всі перешкоди з боку наших „просвітян“, які вважають, що все українське є „ковбаса та чарка“ Своім багатим досвідом у театральнім і фільмовім мистецтві вона завжди охоче відкликаєтьє, коли до неї звертаєтьє наша поступова молодець. Працює також як журналістка і авторка статей, як в українській так і у французькій пресі. Час-від-часу виставляє, як малярка свої образи, цілком індивідуальні і зовсім в стилі героїчної символіки.

Л. Лугова

ДИТЯЧИЙ ДЕНЬ У БУДИНКУ ОН

У днях 30. квітня і 1. травня п будинку Обєднаних Націй відбулись загальні збори Американського Комітету United Nations International Emergency Fund (ЮНІСІФ — так звучить його скорочена назва), який допомагає матірям і дітям в економічно відсталих країнах. У перебігу нарад два моменти заслуговують на увагу. Перший — це була промова п. А. Кордіє, помічника Гол. Секретаря

ОН, який зясував суть допомоги. „Допомога не сміє викликати почуття залежності, мусить достосуватись до потреб даного середовища. Очікування вдячності нівечить змієл допомоги“. Підкреслив, що треба уважно слідкувати за розподілом гроша. Другим моментом був діловий звіт, зокрема звіт із збірки, що її перевели американські діти на цілі ЮНІСІФ дня 1. листопада. Діти зібрали понад мільон доларів! Чи не варто було б і нам подумати про подібну акцію серед дітей на цілі Стипендійного Фонду для наших молодих дівчат в Європі?

Союз Українок Америки взяв участь у нарадах, як член Національної Ради Жінок Америки. Делегатками США були пп. Катерина Пелешок, Олександра Різник і Олена Процок. ОП.

НОВИЙ ВІДДІЛ США

В неділю 25. травня основано в Джерзі Ситі заходами ініціативного комітету у складі пп. Білосор, Дмитрів, Колодій і Турко при допомозі мієтоголови Централі США п-ні Катерини Пелешок новий Відділ Союзу Українок Америки. Збори відкрила п-ні Білосор і привітала делегаток Централі та численно зібраних присутніх. На предсідницью зборів вибрано п-ню Пелешок, на заступницю п-ню Могучу, а на секретарку п-ню Кравченюк. П-ні Пелешок у короткому, але змієстовному слові зясувала важливість організованого гурта у сучасну пору, а зокрема завдання жінки-громадянки, як членки організації. П-ні К. Гардецька зреферувала доповідь п-ні М. Біляк „Чому я повинна стати членкою США“, яку присутні з зацікавленням вислухали. Зчерги на внесок п-ні Білосор присутні одностолосно виявили бажання оформитись у Відділ США. П-ні Гардецька пояснила докладно статут. Потім вибрана для того комісія запропонувала такий склад управи: П-ні Марія Турко, голова, пп. Білосор, Дмитрів, Могуча, Назар, Садівник, Яременко, Ярош, Грицак, Колодій, Бачинська і Кравченюк — члени.

К. Г.

**ПРИСИЛАЙТЕ
ПЕРЕДПЛАТУ!**

ЦІКАВА ЗУСТРІЧ

Недавно тому зустрілись у Дітройті дві жінки на незвичайному становищі. Маруся Бек, президентка Міської Ради Дітройту вітала іменем міста посадицю міста Сан Ван у Порто Ріко, сеніору Фелісію Рінкон Де Гатіє. Візита пані Де Гатієр тривала кілька днів і під час того Маруся Бек мала нагоду познайомити її з усіма замітними установами міста.

Американська преса широко обговорила цю зустріч. Це ж уперше пізнались дві посадиці, одна відповідальна за долю 2-ох мільйонів, а друга за 600,000. Бо Маруся Бек часто заступає посадику міста і саме в тому часі, коли пані Де Гатієр прибула до Дітройту. Обі посадиці щиро заприятелювали.

Маруся Бек, голова Ради м. Дітройту розмовляє з сеніорою Фелісією Де Гатієр, посадицею з м. Сан Ван в Порто Ріко.

Виставка в банку

Про банк, як місце виставок, у нас мало хто думав. Але це властиво дуже догідне місце. Має звичайно велику, ясну галю, багато порожніх стін та столів. Та й дуже багато публіки, що приходить, відходить чи чекає. Деякі банки використовують цю догідність, улаштовуючи виставки у вестибюлі або у самій банківській галі.

Про це подумала Окружна Рада СУА в Нью Йорку. Ще восени м. р. звернулася із такою пропозицією до Union Square Savings Bank. Там постійно виложені експонати певних мистецьких чи національних груп.

Банк має безліч філій у Нью Йорку. Улаштуванням виставок завідує спеціальна референтка, що підготує програму для всіх банкових будинків. А в кожній філії є урядовець, що це полагоджує. Окружна Рада дістала відповідь, що програма вже виповнена до Різдва, але перед Великоднем вони радо повітають в одній з найбільш рухливих філій виставку українських експонатів. Побажані картини українських мистців

та предмети народного мистецтва, зокрема писанки.

Для Окружної Ради розпочалась робота. Культ.-освітня референтка п-ні Мирослава Вишивана звернулася до наших мистців, зібрала трохи дрібної кераміки й вишивок і закупила писанок. Хоч кількість експонатів невелика та мусіла бути дуже добірною. Для наших мистців це було новиною, але вренті Людмила Морозова й Михайло Мороз погодитись дати кілька своїх картин.

Реченець виставки був назначений на 21. березня. Коротко перед тим обі культ.-освітні референтки (у міжчасі відбулись загальні збори Окружної Ради і новою референткою вибрано п. М. Головей) порозумілись з урядовцем банку і привезли експонати. Треба було підготувати відповідні написи, що пояснювали б кожен річ і вказували на виставця — Союз Українок Америки. Банк сам подбав за їх розміщення.

Дня 21. березня розпочалась виставка. При вході до банку ви-

писали, що сповіщав банкових відвідувачів про виставку. На стінах висіли картини, у габльотках за склом стояла кераміка, вишивки й писанки. При кожному предметі був гарно зладжений напис.

Виставка протривала до 15-го квітня. За той час безліч народу просунулось повз виставлені речі. Одні гляділи на них байдуже, другі з зацікавленням, а треті з захопленням. А в свідомості залишилась згадка про авторство цих експонатів, що досі не завжди виступали під їхнім справжнім найменням.

Union Square Savings Bank видає свою газетку, назначену для персоналу й заприятелених установ. Там гарно заповіджено й широко обговорено нашу виставку. Тисячі працівників банку довідались усе потрібне про неї та виставця.

По закінченні виставки знов з'явилися наші пані, щоб перебрати експонати. Управа банку щиро подякувала їм, а також окремо прислала подяку для Окружної Ради. Почин закінчився успішно. Знайдено нову можливість для вияву нашої культури.

Посмертна згадка

КЛІВЛЕНД, ОГАЙО

У березні ц. р. 30 Відділ попрощав свою довголітню членку **Христину Бак**, яка померла по довгій недузі у віці 94 літ. Залишила дві дочки і внуки. Членки Відділу взяли численну участь у похороні та попрощали свою посестру. Спи, дорога Союзяно, спокійним сном. Нехай вільна земля буде Тобі легкою!

Збірку 25 дол. передано на пресовий фонд Н. Ж.

Марія Фецачин, секр.

БРУКЛИН, Н. Й.

Дня 17. липня 1957 померла довголітня членка 21 Відділу **Євдокія Волох**, родом із Підгаєччини. Членки Відділу провели її в останню дорогу.

Дня 16. листопада 1957 померла довголітня членка того ж Відділу **Анна Шеремета**, родом із Боянця. Членки взяли численну участь в її похороні.

Дня 8. березня ц. р. померла довголітня членка Відділу **Анна Рабчик**. Походила з с. Топорів, Радехівського повіту. Активна членка, ніколи не відмовила допомоги при імпрезах. З жалем провели її членки в останню дорогу.

Дня 21. квітня ц. р. померла довголітня членка Відділу **Софія Лобор**. Походила з с. Кабарівці Золочівського повіту. Членки взяли численну участь у її похороні.

Спіть, дорогі членки, спокійним сном!

Я. З.

ДІТРОЙТ, МИШ.

Ділимось сумною вісткою із членством СУА, що по довгій і важкій недузі відійшла у вічність **Катерина Ріпак**, членка 5. Відділу СУА, проживши 67 років. Покійна походила зі с. Рублічин, пов. Рава Руська. Залишила в глибокому смутку дочку Стеллу і зятя Теодора Ковальських і дочку Анну і зятя Степана Хому та чотирьох внуки.

Похорон відбувся дня 4. травня. Членки нашого Відділу віддали Покійній останню прислугу, відпровадивши її на вічний спочинок.

Вічна Тобі пам'ять, дорога членка!

ДІТРОЙТ, МИШ.

Ділимось сумною вісткою, що дня 15. квітня померла членка 23 Відділу **Сіля Бурбан**, проживши 61 літ. Походила з с. Угринківців, Заліщицького повіту. Залишила у смутку трьох синів із невістками, внуків і одного правнука. Похорон відбувся дня 19. квітня з похоронного заведення Піско. Над могилою попрощала її голова Відділу п-ні Марія Ясінська, діти й родина, а членки молились за її душу. Спи, дорога Союзяно, нехай прибрана земля буде Тобі легкою. В. Й П.!

Анна Назаркевич, секр.

ФИЛАДЕЛФІЯ, ПА.

Дня 29. березня померла членка 48 Відділу **Осіна Ракоча** у віці 78 літ. З жалем попрощали її членки, бо хоч вона в Відділі недовго (вписалась зараз по прибутті до ЗДА), проте здобула собі прихильність усіх. Залишила в смутку двох синів, дочку, невісток і зятя та внуки. У похороні, що припав у будний день, не могло багато членок узяти участь, але кілька провело її в останню дорогу.

Покійна не бажала квітів і тому 48 Відділ пожертвував на Службу Божу і зложив 5 дол. на пресовий фонд Н. Ж.

Марія Бабяк, голова

ЩЕДРИЙ ДАР

Недавно тому наспів на наш Стипендійний Фонд щедрий дар 100 дол. від п-ні Євдокії Сташків із Флориди. Ця довголітня Союзянка вже довгий час живе далеко від своїх, але не забуває завдань і цілей СУА.

Прибула до ЗДА в 1910 р. з Тернополя. Від 1917 до 1944 жила в Дітройті, де належала до 23 Відділу СУА. У 1933 р. відвідала рідне місто і свою родину. Там бачила, як важко пробивалась українська молодь та з яким трудом добувала освіту. Тому й залежить їй на тому, щоб піддержати цю молодь тут, де може свobodно вибирати собі фах.

Тепер належить до 17 Відділу в Маямі. Піддержує почини СУА й надалі, але найбільше хвилює її доля української молоді. Тому й зложила цей щедрий дар, за який складає подяку

Гол. Управа СУА

ПОДРУЖНІ ЮВІЛЕЇ

Восени 1957 відбулись серед зорганізованої сім'ї СУА два подружні ювілеї, які членки радісно відсвяткували.

У Нью Йорку „Жіноча Поміч“, 3 Відділ СУА відмітив 45-ліття подружжя своєї голови п-ні Марії Марусевич. Сорокпять літ тому молода дівчина Марія Гарасим, яка прибула в 1907 р. до Америки з с. Нараїв, подала руку на все життя Михайлові Марусевичеві, що походив із с. Ляховичі Подорожні, пов. Жидачів. Вже тоді вона була членкою Сестрицтва св. Ольги, що перетворилось пізніше у „Жіночу Поміч“ Згодом ціле подружнє життя молодої пари приходило під знаком участі у громадському житті. П-ні Марусевич спершу працювала у Жіночій Громаді, а потім у Жіночій Помічі, де займала різні пости в уряді. А коли в 1940 р. вибрано її головою, то провадила Відділ аж до 1957 р., отже повних 17 літ! Та й тепер, коли уступила, подбала про те, що до управи Відділу увійшли тут народжені, майже все дочки перших членок. Піддержує даліше уряд своєю увагою й порадою, щоб молодих, тут народжених Союзянок піддержати в роботі.

Син п-ва Марусевичів Михайло є відомим диригентом українського хору в Нью Йорку.

М. Бродін, голова 3 Відд. СУА

У Філадельфії родина відсвяткувала 50-ліття подружжя п-ва Анни й Миколи Кривуцьких. П-ні Анна Кривуцька є членкою 48 відділу СУА, й тому багато членок Відділу взяло у тому участь. Рано відправлено Службу Божу в наміренні подружньої пари, а ввечері відбувся бенкет у залі Нар. Дому. Гостиною провадив адвокат Свистун, який привітав приявних отців, о. пароха Головінського і о. Шиманського та гостей. Від 48 Відділу зложила привіт голова п-ні Марія Бабяк.

П-во Кривуцькі виховали 6 синів і 3 дочки та дочекались 18 внуки. Багато причинились до засновання української церкви у Найс-тавні, а пані Кривуцька є жертвеною членкою 48 Відділу. З-поміж членок Відділу вона перша обходить такий ювілей і це з радістю відзначає управа.

В. Савчинська, секретарка

Слідами провідниці

На кладовищі канадської столиці Оттави, на його українській частині, видніє білий високий хрест, що немов гуртує кругом себе могилки тих синів української землі, яким довелось на віки спочити далеко від Батьківщини, в гостинній та чужій північній країні.

Поблизу хреста пам'ятник з білого граніту, скромний виглядом та солідний будовою і цінним шляхетним матеріалом, — це нагробний камінь Олени Кисілевської. Якраз перед роком двинули його жіночі організації, об'єднані у Світовій Федерації Українських Жіночих Організацій, як видимий знак вдячності своїй провідниці та доказ свого об'єднання і зорганізованості. Перед двома роками спочила в тій могилі немічна бабуся, знеможена недугою і трудами довгого, повного кипучої праці життя — але до останньої хвилини непоконана в своїм бажанні служби Україні, в бажанні ще працювати для об'єднання і скріплення рядів українського жіноцтва на чужині до спільної праці для далекої та незабутньої Батьківщини.

Олена Кисілевська — це ім'я веде в далекий час, далекий світ нашої покинутої рідної землі. Ввижається маленька дівчинка-дитина ще, яка в тихому галицькому селі на перелазі батьківського городка перестриває господарів, що їдуть до міста на вибори і просить їх, намовляє віддати голос лиш на свого українського кандидата на посла до парламенту.

Пригадується молода панянка, підліток, що ледве закінчивши школу їде на перший жіночий зїзд, скликаний Н. Кобринською до Станиславова 1884 р. і стає там наймолодшим членом основаного Кобринською Товариства Українських Жінок. А як родинні обов'язки, а пізніше затяжна недуга і смерть улюбленої доні відірвали її від праці в гурті перших послі-

довниць Кобринської — то ім'я її виринає під літературним псевдонімом „Калина“, „О. Галичанка“ в „Ділі“, „Літ.-Науц. Вістнику“ та інших виданнях того часу.

А в першій світовій війні бачимо її у Відні, де тоді згуртувались жінки, щоб нести поміч і розраду раненим українським воякам. Хоч прокормлення родини у важких, голодних, воєнних роках вимагало великого зусилля — вона все ще знаходить час, щоб щодня заїхати до лікарні, де приміщені ранені й виздоровці УСС, щоб привезти їм свіжий часопис чи книжку і поділитись словом розради.

А коли знов треба було починати життя в нових, змінених умовах польської займанщини, О. Кисілевська не лиш відвідує різні осередки, але хоче досягнути найбільш віддаленої місця друкованим словом. Ще Кобринською задумане бажання — видавати жіночий часопис — стає дійсністю. „Жіноча Доля“ розходить ся широко між українським жіноцтвом аж до вибуху II світової війни. Часопис осягає не лиш жіноцтво Галичини й Волині, але також об'єднує жіноцтво рідних земель із сестрами, що пішли шукати кращої долі за морем. А в 1929 р. вона відвідує їх і тут лишає іскри свого запалу, своєї любові до України.

Бажання пізнавати чужі країни провадило Олену Кисілевську в часті подорожі. Її описи Швейцарії, Італії, Югославії й Туреччини дади цінний вклад в нашу вбогу подорожню літературу.

Відповідальне становище українського сенатора до сойму в Варшаві було виявом довіря української спільноти до неї, а для неї джерелом нових обов'язків. Постійні поїздки, організаційні наради, збори, віча виповняли її час цілими місяцями й не дозволяли їй заглянути до Коломиї, хоч її туди тягнули редакційні справи „Жіночої Долі“ Її активність у госпо-

дарській діяльності, в Кружках Сільського Господаря не вгавала і в часі другої світової війни, і проявилася головно на Лемківщині, в роки німецької окупації. А великий ісход української спільноти по війні привів Олену Кисілевську на поселення до Канади.

Особисті прикмети Олени Кисілевської, її позиція і праця в рідному краю видвинули її на провідну позицію в рядах організованого жіноцтва у вільному світі. Конгрес українських жіночих організацій, створюючи Світову Федерацію їх у 1948 р., покликав її на пост голови СФУЖО. Тепер за цією Федерацією десять літ праці у різних країнах поселення на чотирьох континентах. Десять літ різних починів і осягів, що проходили в більшості ще під проводом чи за одобренням сеніорки жіночого руху О. Кисілевської, підкреслюють тяглість праці українського жіноцтва і скріплюють ряди теперішніх працівниць до давшої праці. А самітна могила на оттавському цвинтарі все нагадує про відданість праці, про невтомний труд і готовість тієї, що поклала основи під це діло.

Олена Залізняк

ГОЛОВА СФУЖО У ФІЛАДЕЛФІЇ

Вкінці квітня прибула до Філадельфії нововибрана голова СФУЖО п-ні Олена Залізняк. Під її проводом Колегія СФУЖО відбула кілька нарад. Відвідала також членок Управи СФУЖО в Нью Йорку, що зібрались на окремій нараді. Обговорено напрямні наміченого конгресу СФУЖО, до якого вже розпочалась підготовка.

Пані Олена Залізняк відвідала також централі наших громадських установ у Філадельфії й Нью Йорку.

—●—
Два рази дає, хто скоро дає!

Із вечора народної ноші в Аргентині: Зліва — пп. Т. Цимбал, І. Караван, Г. Мосора, Л. Тауридзька, Б. Білинська, М. Кіянку, О. Макодин.

Ще один показ народної ноші

Наше поселення в Аргентині пильно дбає про красу народнього вбрання. Оце вже вдруге там відбувся вечір народної ноші, що його влаштувала у жовтні 1957 р. Жіноча Секція „Просвіти“ Організаторкою і ведучою того вечора була п-ні Ганна Середяк. Відкрила його п-ні Качанівська. Слідувала невелика мистецька програма, що складалась із співів і танків. Потім зібралось журі для оглядин строїв. Да нього увійшли пп. Л. Багацька, Гуренок, В. Цимбал, Л. Грицай і П. Клим.

Дефіляда учасниць виказала п'ять народніх строїв (два кийські, подільський, полтавський, стрийський) і чотири стилізовані сукні. Після суконок дефілювали блузки, яких було п'ятнадцять.

По дефіляді розпочались вечер-

ниці. Молодь танцювала, гості забавлялись, а опівночі журі вже могло проголосити свій осуд. Перша нагорода за полтавський стрій припала п-ні Мідії Тауридзькій, друга за кийський п-ні Ганнусі Мосорі. Перша нагорода за стрій припала п-ні Тетяні Цимбал. Її сукня з чорного оксамиту була стилізована на пам'ятку і зразок української меценатки, княгині Ольшанської. Друга нагорода припала пластунці Ірині Караван за ясну суконку, вишиту легким буковинським узором.

У блузках був нелегкий вибір. Першу нагороду дістала п-ні Марія Кіянку, другу п-ні Бетті Білинська за блузку, вишиту гуцульським узором, а третю п-ні Оля Макодин за блузку, вишиту подільським узором.

Для Енциклопедії Українознавства

Горохович Антонія, пластова діячка, тепер у Канаді. Член Пластової Булави.

Грабар Ольга, родом Бачинська, дружина Костя Грабара, громадська діячка в Ужгороді до 1938 р.

Грінченко Марія (1863—1928), родом Гладіліна, псевдо М. Загірня, дружина Бориса Грінченка, автор багатьох популярних книжок і брєншур для народу і численних

перекладів із чужих мов. Від 1919 року працювала як член Комісії Словника української живої мови УАН, II т., якого присвячено її пам'яті.

Грінченко Настя (1884—1909), дочка Бориса й Марії, член РУП, працювала серед жіночої молоді у Львові в рр. 1903-05, а з 1905 серед робітництва Києва й Полтави.

Грушевська Марія (1860-1953), родом Вояківська, дружина Михайла, учителька з Перемишанин, просвітянка діячка у Львові й Києві, співробітниця ЛНВ, перекладала з французької мови. У 1917 стала членом Центральної й Театральної Ради у Києві.

Грушевська Ольга, нар. 1877, родом Парфиненко, дружина Олександра, у 1917 р. член Центральної Ради у Києві, у 20-их рр. співробітниця Історично-Філологічного Відділу ВУАН, авторка статей на іст. культ. теми в „Іст. Геогр. Збірнику“, в „Наук. Збірнику“, ВУАН та ін.

Гузар Ольга, нар. 1885, родом Павлюх, грем. діячка і журналістка, одна з провідниць жіночого руху на Буковині, у 30-их рр. голова Т-ва „Жіноча Громада“ і „Мирноскоци“. Співробітниця ЛНВ та часописів „Рідний Край“ і Час. Перекладала з нім. і франц. мов. За свою діяльність засуджена 1942 румунською владою на 5 літ в'язниці.

Гулевичівна Гальшка (Єлисавета), кийська шляхтянка, жінка мазирського маршалка Степана Лозки. У 1615 пожертвувала двір і садибну землю на Подолі в Києві для заснування православного монастиря і школи. Новозасноване Богоявленське Братство збудувало тут монастир і школу, що стала основою Києво-Могилянської Академії.

ПОЖЕРТВА НА ФОНД ПЯТСОТ

Із Свята Жінки-Героїні, що відбулось дня 23. лютого ц. р. у Торонті, комітет Свята надіслав чистий дохід у висоті 200 дол. як пожертву на Фонд Пятсот. Свята Жінки-Героїні (гл. ч. 5 Н. Ж., ст. 13) перевели спільно всі жіночі організації Торонта, даючи гарний приклад зорганізованости й порозуміння. У влаштуванні взяли участь — Комітет Українок Канади й Об'єднання Жінок Ліги Визволення України. До КУК-у входять — Ліга Українських Католицьких Жінок, Союз Українок Канади, Тризуб, Організація Українок Канади, Жін. Організація Союзу Гетьманців-Державників, Жін. Організація ім. Олени Пчілки.

За цей щедрий дар складає щирі подяку **Управа СФУЖО**

UKRAINIAN WOMAN

OUR ENGLISH COLUMN

Mother, Where Are You Bound?

On June 9th to 15th the World Movement of Mothers (MMM) will hold an important international conference under this slogan in Paris.

Following the French session of 1956 "Mother, Who Are You?" during which a number of experts went deeply into the concept of "Mother" in terms of physiology, sociology, and philosophy, the 1958 conference will deal with the interrelation, on a worldwide scale, between scientific, economic and social evolution, and mother's life and role in it.

In discussing all these problems of mother in general, the specific problems of mother emigrant will also be taken under consideration. The number of people, who during and after the Second World War were forced to emigrate from their native land, is estimated to be around 54 millions and they present a serious problem to the free world.

The Educational Committee of World Federation of Ukrainian Women's Organizations made an extensive study of problems which an emigrated family has to face, and will present a report to the study group of MMM which will devote herself to this particular problem. A special attention will be given to the mother's role and different aspects of her life in an emigrated family.

The hardships and difficulties of a mother emigrant arise from the peculiar circumstances in which her family was resettled.

After sudden and painful departure from her native land, where all their property and most of their belongings were left behind, the families found themselves in strange, unfriendly surroundings. Undoubtedly, mothers and children suffered most without proper food or clothing. Soon

after the war most of displaced persons and refugees found shelter in DP camps, but lack of steady income, uncertainty of the future and existing overcrowding conditions did hardly allow a family to live a normal life. The mother had a difficult task to give her children the proper upbringing and training in this temporary setting. Therefore she and her family looked forward to the permanent resettlement.

The resettlement that followed for most of them, brought new problems and difficulties, which most of the newcomers have to encounter in the adopted country. They had to learn a new language, find a place where to live, and take any work which was available. Often a mother was bound to take also a gainful employment and she had little time and energy for performing all her varied tasks and duties at home, and hard work might undermine her health.

The children had their own problems to solve. In school they often faced ridicule and scorn because of the language difficulties. Although they learn the language quickly, a resentment could remain toward their classmates and the children might develop inferiority complex which usually reflects in family relations and in the activities within the community. The mother had the responsibility to help her children in adjusting to the new environment and to retain love and respect to their place of origin.

Even so the working mother did not have sufficient time to give full attention to her children and to follow their progress. The children fell more under the influence of the school and their environment which played an important part in forming their characters. The neighbors and

the community offered little support and understanding to the newcomers in their struggle for stability and economical security, and often were indifferent to their problems.

After studying the different phases of mother emigrant, the Educational Committee of the World Federation of Ukrainian Women's Organizations included in its resolutions the following recommendations:

1. Mother emigrant deserves understanding and every consideration from the Governments of the countries where she resides, she deserves help from all social agencies, charitable institutions and from the public. Informative material should be available to the public in the countries of temporary and permanent resettlement.

2. The educational influence of mother emigrant deserves fullest assistance. For this purpose establishments of kindergartens and supplementary schools as well as youth organizations of different national groups should be encouraged because they help the family to fulfill its educational obligation and solidify the bond between the parents and the children. They protect the young generation from unhealthy influence of harmful environment and help them to become good and useful citizens.

UKRAINIAN WOMEN IN RESPONSIBLE POSITIONS

Sarseille — is a little town in the vicinity of Paris. Since several years the locality has had particular significance for the Ukrainians as it has become the center of Ukrainian scholars in Western Europe.

There are two institutions located in an old castle there, the Shevchenko Scientific Society and the Ukrainian Correspondence School. The staffs of both found-

dations are working side by side, if in different ways. The Shevchenko Scientific Society, the oldest Ukrainian institute of scientific research, is now preparing a new Ukrainian Encyclopedia. The Correspondence School is sending out courses of various educational subjects, notably dealing with Ukrainian history, literature and language, to subscribers scattered all over the Free World.

In recent issues of OUR LIFE there appeared a report of the activities of women in this scientific center at Sarseille. They are represented in both institutions.

Miss Sophia Yaniv LL.M., is the secretary of the editorial board which is writing and editing the Ukrainian Encyclopedia. She is in charge of card index for the scholarly work, is corresponding with associate editors, as well as sorting the incoming material. In her hands are concentrated all threads of work of the board. She has been performing her task for several years. The first volume of the encyclopedia has already been printed and the other volumes will be ready within a short period of time.

The Corresponding Institute is an educational agency. Its courses consist of a number of lectures which are being sent out to students who have to pass examinations, both written and oral.

The institute has special bodies of teachers in the countries where there are large Ukrainian communities.

Miss Daria Siak is the secretary of the Corresponding School. She is in charge of all correspondence and relations with professors and students.

A NEW UKRAINIAN WOMEN'S CHOIR

Branch 28 of UNWLA in Newark formed recently a new women's choir. A small group of members started to practice singing when the branch celebrated its Anniversary. Under the able and talented director Oksana Tarnawska they decided to form a permanent singing group and devote its efforts to fostering of Ukrainian songs. Since then they had oppor-

tunity to show their skill on different occasions. They were invited by the Regional Council of UNWLA to New York, where they took part in celebrating a Day of Woman-Heroine. They also gave a very successful performance in Plainfield, N. J., at a recent opening of Ukrainian exhibition at a local library.

The members of this singing group make a very favorable impression wearing blouses embroidered with Ukrainian designs and long black skirts.

SUPERFICIAL OPINION

The Moiseyev Dance Group which at present stages in different cities of the United States and Canada, finds everywhere enthusiastic reception. It is praised above all for the open humor and friendliness and the sunny exuberance that blows through the whole performance. The full-bodied girls and the masculine male dancers charm the audience.

The Ukrainians and White Ruthenians who had the opportunity to see the ballet, agree that it is excellent as far as precision, dramatic flair and physical virtuosity is concerned. Being experts of folk dances they noticed however, that Moiseyev Dance Group failed in one respect. It managed to present fascinating, fast moving contemporary themes but could not capture the beauty and the spirit of traditional folk dances which are eternalization of a given culture. Its interpretation is shallow and it shows lack of development of national traditional dance style. It proves that the traditional culture and original expression of distinct nations under the Soviet can not develop freely.

On the other hand the Yugoslavian ballet assembly, which performed recently in New York, adopted folk dances without losing the vigor and beauty of traditional culture.

ACKNOWLEDGEMENT

Dear Mrs. Lototsky:

May we take this opportunity to thank you for your help in arranging exhibit materials and

contacting sources for our Ukrainian Festival held in the Library this spring. We should also like to add our thanks for your graciousness toward Miss Elizabeth Booth when she visited you in Philadelphia concerning the exhibition.

The programs and festival were attended by approximately 500, drawing interested parties from all over northern New Jersey and many from New York.

Thank you also for your loan of material from the museum. Your interest and contributions did much to make the entire program the success it was.

Sincerely,

L. A. Moore, Director
of the Plainfield Public
Library, Plainfield, N. J.

UKRAINIAN MOTHER HONORED IN DETROIT

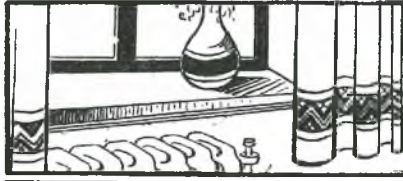
Wednesday, May 7 was Mother's Day in the Book Casino of the Sheraton Cadillac Hotel, when the Central Business Association honored Mothers of the World at a 12:00 o'clock Luncheon. Among the 27 nationality mothers honored, Mrs. Walter Hubchik, 25483 Elon Drive, Dearborn, member of Chapter 58 of the Ukrainian National Women's League was the Ukrainian mother to take a bow.

Mayor Miriani, and Mrs. Miriani were on hand to give each "Mother" the Keys to the City following a delightful luncheon. Dessert, a huge cake, decorated with red roses and an inscription "Mother Comes First in the Heart of Detroit."

Ukrainian Regional Council of Detroit is truly proud to have arranged for Chapter 58 to select one of its mothers and have her participate in this special tribute to nationality mothers.

OUR LIFE
Edited by Editorial Board
Published by the Ukrainian
National Women's League
of America, Inc.
909 N. Franklin St.
Philadelphia 23, Pa.
Phone MA 7-7945

У НАШІЙ ХАТІ

Як їсть Ваша дитина?

Запит у попередньому числі заставив неодну матір призадуматись над тим. Кожна має в тому свою власну методи, яку вважає за найкращу. Не думаємо торкатись її, а застановляємось тільки над вислідом: як їсть ваша дитина?

Напередодні вакацій — це оправдане питання. Рушаємо в дорогу, на відвідини родини, у мандрівку, до пансіону. Діти наші знайдуться в чужому оточенні — в таборі, оселі чи у гостині. Тут вони повинні здати іспит — не з власного вміння, а з виховних здібностей своєї матері. Бо після того, як вони будуть поводитись при столі, оцінять виховну систему даної родини.

Зовсім малу дитину, мати повинна нагодувати перед обідом, бо тоді сама не зможе зісти в порядку з усіма. Але поволи, в міру росту дитини притягати її до спільного стола. Дитина скоро береться самостійно їсти й її треба піддержувати в тому, хоч нераз від цього потерпить скатерть чи її вбрання. Гумові підборідки, закриті горнятка допоможуть у тому, щоб дитина не обливалась. А вона значно краще їсть, коли може сама орудувати ложкою чи вилкою.

Першим знаряддям дитини при їжі — ложка, яку вона хватає цілим кулаком. З часом можна привчити її держати ложку за держак і то трьома пальцями, а не цілим кулаком. Звичайно 2-літня дитина вже повинна вміти їсти ложкою, не розливаючи.

Вилку дитина дістає в віці трьох літ. Треба вибирати малу з тупими кінцями. Тоді нарізавши дитині мяса чи риби, показати, як наколювати їжу на зубці і як вести до рота. Вилку дитина мусить держати у правій руці, хоч відразу треба вказати їй на те, що дорослі держать її також у лівій. Коли дитина засвоїть собі наколювання кусників й орудування ними, треба

навчити її їсти вилкою і менше ципкі страви, як колочену картоплю чи іншу городину. Треба показати їй, як набирати страву вилкою, що лежить плоско.

Орудувати ножем учать дитину вже накінці близько пяти літ віку. Тоді вилка переходить у ліву руку дитини, а ніж вона бере правою рукою. Притримуючи мясо вилкою вона нарізує собі малий кусник або кілька їх і з'їдає.

Треба привчити дитину, що вона повинна зісти все, що є на її тарілці. В тій цілі мати уважно вимірює її кількість, щоб не злякати її занадто великим приділом. По їжі дитина повинна зложити ложку, вилку й ніж на свою тарілку, а не на скатерть. Зложивши серветку, дитина повинна встати від стола, присунути крісло, на якому сиділа й подякувати.

Тому, що устаткування дорослих малій дитині не підходить, підбирають їй звичайно відповідний столик і стільчик. Він і так потрібний їй для малювання чи гри. Але до їжі повинен все бути відповідно накритий, а навіть причепурений китичкою квітів. Треба відразу розбуджувати в дитині естетичний змісл. Накриття для дитини повинно обіймати всі складники — дві тарілки, ложку, а пізніше вилку, серветку, зложену в трикутник. Коли дитина зість юшку, прибрати зі стола глибокий таріль і ложку. Коли вона зість друге, тоді прибрати все накриття за винятком десерових тарілок і ложечок. Так навчиться дитина до правильного поступу при накритті і прибранні стола.

Щойно 3-4 літня дитина повинна сидати з усіма при столі. Того дня, коли вона прийнята до родинного стола, треба їй призначити місце і не міняти його. Найзручніше, коли дитина сидить коло матері по лівій стороні. Тоді мати

зможе допомогти їй при їжі, коли це ще потрібно.

Найскорше дитина навчиться цінити порядок накритого стола, коли сама бере участь у накриванні його. Вже дуже скоро треба привчати до того, як дівчаток, так і хлопчиків. Спершу треба приготувати збоку серветку, тарілки й прибори і казати дитині розложити їх. Як радо вона виконає це! З часом навчиться сама приносити тарілки й прибори, коли вони переходять в невисокому місці. Укладаючи все й прибираючи стіл після їжі дитина вчиться цінити його красу і порядок.

Дитина повинна знати, що перед їжою треба вмити ручки. Вона робитиме це охотно, коли її терпеливо повчити та припилювати це в першому часі.

Отак поволи й послідовно покладемо основи під правила поведінки при столі. Їх треба завершити ще дальшими заввагами матері чи батька, що будуть уважно слідкувати за поведінкою дитини. В такий спосіб 5-літня дитина вже вмітиме поводитись при столі і дістане ці прикмети, як цінний дар на все життя.

Зірка

ГОЛОС ГОСПОДИНЬ

Недавно тому відбувся в Вашингтоні конгрес жінки-господині. Скликав його журнал Мек-Кол, збираючи всіх, які колинебудь увійшли з ним у контакт, як учасниці його констеств. Прибуло їх сто із 46 стейтів. Метою конгресу було прислухатись до їх бажань і потреб, але й звернути їм увагу на сучасні зміни й течії в домашньому господарстві. Разом відбули вони 1.500 годин спільних нарад.

Чи ви вже вирівняли передплату за „Наше Життя“?

Примхи моди

МОДНІ ДРІБНИЧКИ

Перевязка — привабливий модний клич! Це вузька смуга матеріалу з суконки, пояска чи коміра,

що притримує волосся. Її пов'язують понад чолом, поміж волоссям чи просто довкруги лолови.

Ця мила літня деталь вносить щось нового. Бо ж у літі радо ходимо без капелюха й не все можемо вживати хустини... А квітчаста або кольорова перевязка оживить личко й притримає волосся, що може розлетітись від вітру.

Дарма, що тут дістала назву „гедейк-бенд“-у! Так жартівливо окреслює преса цю милу новинку. Від болю голови вона не захистить, але напевно піднесе на дусі свою власницю, що вперше причепує нею свою голівку.

жертвуйте на пресовий фонд
„Нашим малятам“

Новий вигляд — „ню лук“ невинно й послідовно втискається в кожний деталь жіночої гардероби, словом — опановує всі фронти. Трапези, сорочки, мішки, незчисленні зразки коралів, великі капелюхи, квітняні перуки, перевязки, коротенький або дуже довгий стан, коротенькі спіднички, кольорові панчохи, кольорові мешти й кольорові нігті на ногах (так, зелені, помаранчеві, золоті, ба й навіть білі та чорні!) — ось що має до диспозиції модерна красауня!

*

У Швейцарії почали навіть продукувати годинники в різних кольорах і в усяких геометричних фігурах, щоб їх допасувати до кольорів і геометричних виглядів сукнонок.

*

Ірина Дан і Клодет Кольбер — славні гільмові зірки, що постійно являються на листі десяти найкраще одягнених жінок світу, кажуть, що вони не часто купують нові одяги, ані не колектують шедеврів виставових вітрин. Вони твердять, що купують тільки те, що є в дуже добрій якості і що напевно перетриває найменше п'ять сезонів, а то й кілька років, очевидно, з маленькими змінами чи невеличкими додатками.

*

Домінуючими кольорами в біжучому й слідуєчому сезонах є: синій (комінувати з: голубим, електрик, королівським синім і гранатовим), беж (з кремовим, чеколядово-брунатним, кавовим, темно-брунатним), рожевий (з червоним, білим і чорним).

Білий плащ так збагачує і прикрашує силуетку жінки, що конечно треба один мати. Його широке примінення оплатить ті надпрограмові рахунки за хемічне чищення.

Віра Кс

Куховарські приписи

Н. Костецької

ГОРОДИНА й ОВОЧІ

Ціна 60 ц. за зшиток
з пересилкою 65 ц.

Як водиться?

ЯКИЙ ОДЯГ?

Незабаром почнеться наша відпустка й ми постановили поїхати над море. Щоб справді відпочати, хочемо замешкати в пансіоні, щоб не клопотатись господарськими справами. Але мені кажуть, що в американському пансіоні треба часто передягатись, отже треба взяти з собою різне вбрання. Я вже дещо придбала та все це на пляжу. Що треба властиво брати з собою та який одяг приписаний на обід і вечерю?

Заклопотана

Дуже добре, що Ви загоркнули таку справу, яка може цікавити багатьох читачок. Кажете, що на пляжу вже придбали все потрібне, отже про це говорити не будемо. Йдеться тільки про те, як появлятись до обіду чи вечері. Обід — це тут звичайно тепла перекуска, що коротко триває. Вполудне обов'язує скромна, літня сукня, перевязка на голові, легкі сандали. Властивий обід подають аж під вечір, коло 6-ої години. Тоді вже треба одягнутись „візитово“, себто в добру пополудневу суконку і черевики.

Передягання в літницьі потрібне тому, що цілий день проводите на пляжі чи якихсь спортових вправах. До цього зодягається у відповідне легке вбрання, в якому не можете появлятись в залі ресторану чи пансіону. Правда, бачимо часті випадки, особливо при полуденку (ланчі), що товариство з'являється до їжі в купелевих строях, накинувши короткий комплект чи натягнувши шорти. Мовляв, полуденок — це лиш перекуска, отже до того нема що передягатись. Та це неформальний підхід і в добре вихованому світі його не примінують. Полуденок, їжа при столі — це певний товариський обряд і його треба відбути в відповідній формі. Не можуть сидіти поруч себе при столі люди одягнені і напів голі.

Отже властиво „багато“ строїв Вам не треба везти з собою. Окрім пляжового вбрання — кілька літніх суконь (їх треба часто прати)

Українська ВИШИВКА

Комплет прикрашений полтавським узором

Легкий шовковий комплет мож-
на також гарно прикрасити вишив-

Полтавський взір

Квітчастий мотив у природній
величині, виконаний стебнівкою і
ланцюжком. Відбити на тонкий па-
пір і перенести на матеріал. До ви-
шивання вживати ниток муліне
DMC. Синя квітка ч. 726, ржавий
осередок ч. 000, зелені листочки
ч. 905.

Буковинський мотив

Комплет можна прикрасити та-
кож цим мотивом. Чорна ◆◆,
червона х х, зелена //, жовта о о,
помідорова . .

кою. Підбирати треба пастелеві
краски і легкі стіби, як гаптування,
стебнівку, настилування.

Ось скромний комплет із сирого
шовку, прикрашений полтав-
ським узором. Квітчастий мотив
приміщений біля вирізу з лівого
боку. Ще раз повторений на жакет-
тику в дещо інших відтінках.

Куховарські зшитки ОВОЧІ й ГОРОДИНА

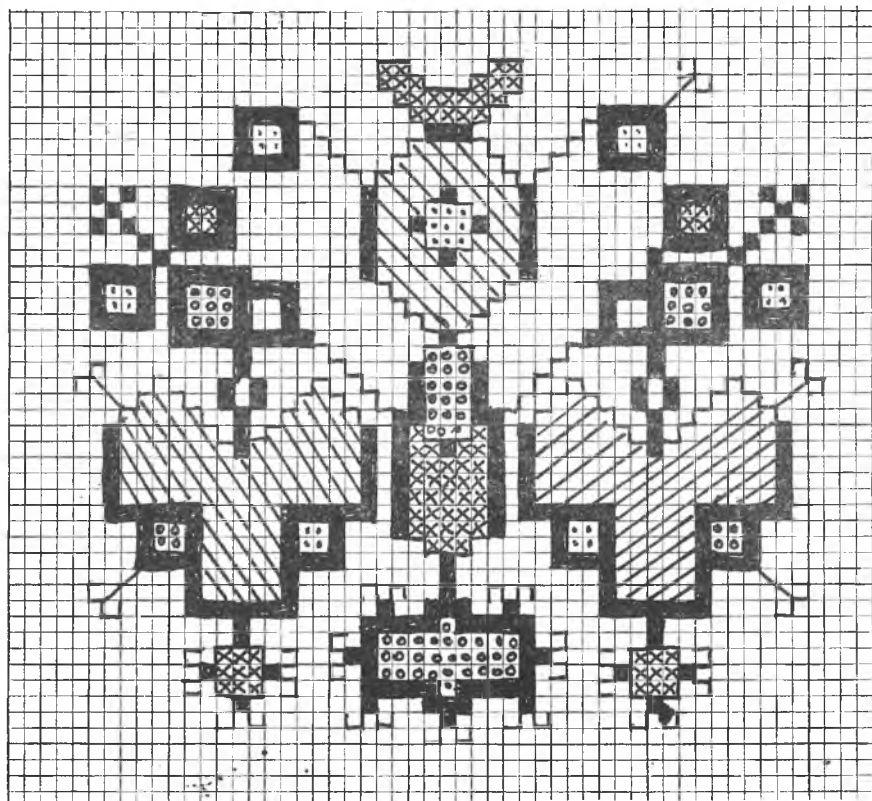
Упорядкувала Н. Костецька

Ціна зшитка 60 ц.

Замовлення приймає:

**Ukrainian National Women's
League of America, Inc.**

909 N. Franklin St., Phila. 23, Pa.

і дві пополудневі. А коли Ви бажа-
ли б потанцювати (подекуди в
пансіонах є для цього нагода) то-
ді й малу вечерну. Здається — це
кожна добре зодягнена жінка має
у своєму запасі. **Тітка Христина**

Помідорова юшка

Потрібно:

- городина (морква, ріпа, петрушка, цибуля)
- помідор
- 2 ложки пшеничних крупок (грисіку)
- 1 ложка масла
- сіль

Покроїти дрібно моркву, петрушку, ріпу і цибулю, залляти водою і варити 30 хвилин. Окреми розварити помідор і перетерти до юшки. Поставити кипіти, а тоді засипати крупки й варити на легкому вогні 15 хвилин. До тарілки додати грощки масла. Подавати з грінками.

Риба в хріновій підливі

Потрібно до риби:

- 1 шулак
- 2 морквини
- 1 петрушка
- 1 салера
- 1 ложка масла
- 1 склянка сметани
- 2-3 жовтка
- трохи тертого хрину

На начинку:

- 1 ложка масла
- 1 булка
- 2 яєць

Почистити шулака й посолити. Окремо зладити начинку: втерти масло з яйцями, додати вимочену й витиснену булку і кусник риби без остей, дрібно посічений. Вимішати все добре, посолити й поперчити. Начинити тим шулака, а потім зашити. На пательню дати кілька пластинок моркви, петрушки, салери, ложку масла. На це покласти рибу і дуже обережно пекти в рурі на 350°, але під покрешкою, щоб не висохла. Час від часу треба рибу скроплювати маслом. Окремо приладити підливу: розбити жовтка у сметані. Коли риба готова, переложити на полумисок, але обережно, щоб не поломилась. Обсипати її тертим хрином і полляти сметаною.

Салата з лишків риби

Потрібно:

- трохи мяса з риб
- трохи картоплі
- 2 тверді яйця
- 1 яблуко
- 1 квашений огірок
- 2 ложки вареного зеленого горошку
- 1 цитрина
- 2-3 ложки майонезу

Покришити городину, яйця, огірок і яблуко, і вимішати з покрешним мясом із риби. Розрізати майонез виваром із горошку, засмажити сіллю, соком із цитрини і дрібною цукру. Вимішати з салатою.

Шпараги душені

Потрібно:

- вязка шпарагів
- 1 ложка масла
- 1 ложка цукру
- 2-3 ложки сметанки
- 1 ложка муки
- 1 ложочка тертої булки
- 1 ложочка масла

Коли хочемо подати шпараги як самостійну страву, треба їх дбайливіше приправити. Почистити шпараги з волокон і покроїти в кістку. Розпустити в ринці ложку масла, кинути на те шпараги, підляти кілька ложок води, посолити й душити аж змякнуть. Всипати ложочку цукру, ложку муки і стільки молока або сметанки, щоб постала густа підлива. Виложити на полумисок, полляти рум'яним маслом із булочкою і обложити гріночками.

Ковбаски на грінках

Потрібно:

- 4 ковбаски
- 2 грінки черстої булки (італійський хліб)
- ½ ложки масла

До підливи:

- 1 повна ложка масла
- 1 повна ложка муки
- 1 склянка сметани
- 3 ложки води
- хрін
- сок із цитрини
- 1 жовток
- 1 ложка тертої булки

Обмити ковбаски й обібрати зі шкірки. Приготувати грінки за-

врубшки ½ інча, обкροїти шкірку і помастити маслом. Перерізати їх вздовж так, щоб постали 4 кусники і покласти на пательню, помащеною стороною до споду. Перерізати ковбаску вздовж, уложити її на грінці і помастити густо хріновою підливою так, щоб прикрила ковбаску і грінку. Посипати зверху тертою булкою, перерізати на дві частини і запекти в печі. Коли грінки зарум'яняться зі споду, подавати.

Підлива. Втерти хрін на терці. На розігріте масло всипати муку, присмажити ясно, відставити з вогню й розвести зимною водою. Підогріти, розвести сметаною і додати стільки хрону, щоб підлива була досить гостра. Додати до смаку соли, цитрини й цукру і заварити. Відставити. Вбити жовток і скоро вимішати. Підлива повинна бути густа.

Млинці зі сиром

Потрібно на млинці:

- ¾ горнятка муки
- 2 склянки молока
- 2 ложки масла
- 2 яйця
- 2 ложки цукру
- сіль

На начинку:

- 1 горнятка сира
- 1 ложка цукру
- трохи сметани

Розтерти жовтки з цукром і сіллю і розвести зимним молоком. Потім всипати просіяну муку і розбити так, щоб вийшло рідке тісто без грудок. Поставити, нехай постоїть пів години. Перед смаженням млинців вбити білок на шум і обережно вимішати з тістом. Тісто повинно бути таке густе, як рідка сметана.

Коли тісто готове, розігріти сковороду (пательню), помастити розтопленим маслом, налити ложку тіста і підсмажити з однієї сторони. На середину кожного млинця покласти ложкою начинку і завернути його, немов коверту. Присмажити млинці на сковороді з маслом і подати.

Начинка: Сир перепустити через сито і вимішати з цукром.

Відновлюйте вашу передплату вчас, чим осягнете миле почуття упорядкованості, а видавництво зрівноважений бюджет.

Як Катруся сіяла мак

Катруся дуже любила квіти. Кожної весни вона завжди допомагала своїй мамі працювати в квітнику. Але цього року вона задумала зробити свою власну грядку. Бабуся привезла їй з міста такі гарні грабельки та лопатку! Лопатка була червона, а грабельки жовтенькі з зеленою ручкою.

Катруся заходилася копати та скородити свою грядку. Робота в неї кипіла. Швидко грядка була вже готова. Катруся поробила в землі маленькі ривчачки для насіння зовсім так, як її мама, а тоді побігла до хати прохати його. Мами як раз не було вдома, а Катрусі хотілося швидше посіяти свої квіти. Вона знала, де стоїть мамина скринька з насінням. Там було багато торбинок, на яких були намальовані різні квіточки. З кожної торбинки Катруся взяла по кілька насінинок і побігла кінчати свою працю. Коло кожного рядочку квітів, які посіяла, Катруся встромила маленький патичок з карткою, де зробила напис, які квіти посіяно. Так завжди робила її мама. Вона майже скінчила свою працю, як мама повернулася з міста.

— Мамусю, — весело зустріла Катря маму. — А моя грядка вже готова і, знаєте що? Вона прихилилася до маминого вуха та щось прошепотіла. Мама усміхнулася та промовила.

— Добре, добре, моя ясочко! Тепер лише полий грядку та, як почне заростати буряном, то виполюй, щоб квіточкам було вільніше рости.

Кожного ранку перед тим, як іти до школи, Катруся поливала свою грядку та з нетерпінням чекала, як почнуть сходити її квіти. На дворі ставало все тепліше, часом збризував дощик і незабаром Катря дочекалася: скрізь посходили різні квіти, скрізь зазеленіли різної величини та форми листочки. З кожним днем вони вище здіймалися вгору, міцнішали та більшали. Найбільше усього Ка-

трусю цікавила одна квітка. На торбинці, звідки вона взяла це насіння, був намальований гарний червоний мак.

— Як виросте мак і зацвіте, подарую його татові на його день. Хоч би швидше він ріс, щоб поспів розквітнути до „Дня Тата“, зітхала Катруся. Про це саме й шепотіла Катруся своїй мамі в той день, коли сіяла свої квіти. Час летів, квіти вже почали зацвітати, а „мак“ все зеленів своїм розкішним листям, і навіть пупянків не було на ньому видно. Катруся почала турбуватися, але не було кого спитати, бо від тата вона ховала свою таємницю, а мами не було вдома: вона поїхала на два тижні до тітки в гостину. Насилу дочекалася Катруся маминого повороту. Перше чим вона зустріла маму, то своїм проханням піти поглянути на грядку й пояснити, чом її „мак“ не цвіте.

— Чом він не цвіте? Я ж так хотіла зробити гарну китицю з моїх квітів до Дня Тата. Всякі квіти вже маю, — рожеві, фіялкові, сині, білі й жовті. Лише червоних мені бракує, жалілася Катруся мамі. Мама пішла в садок, оглянула Катрусині квіти, подивилася й на „мак“. Тоді вона усміхнулася та й сказала:

— Дитино, цей „мак“ ніколи не зацвіте, бо це хоч виросте червоне, але не мак. Глянь! Мама потягнула „квітку“ за листячко вгору й через хвилину в її руках червоніла... редьківця.

— Редьківця, — скрикнула Катруся та з несподіванки аж заплакала. Мама потішила Катрусю.

— Не плач! Це ще краще, Катрусю! Дивись, яка вона розкішна виростає в тебе. Ось ти й подаруєш татові на його день цілий таріль смачної редьківці до його сніданку. О, я тепер знаю, як це сталося! Це колись наш Юрко розсипав насіння, а я й помішала торбинки, коли його збирала, а тобі й не казала про це. Мак і досі мабуть лежить непосіяний! Ну, годі, не журись! Це ж надобре вийшло. Сльози стали висихати на очах Катрусі. І справді це був зовсім непоганий дарунок для тата.

Ранком в День Тата на столі коло татового місця стояв повний таріль свіжої червонобокої редьківці, а поруч гарна китиця свіжих квітів із Катрусині грядки. Тато їв смачну, сочисту редьківцю та хвалив донечку — маленьку городницю.

Отак з маку в Катрусі виростає редьківця. **Н. Наркевич**

ВЖЕ ВИЙШОВ ІЗ ДРУКУ

збірник

ПРОЛІСКИ

Ціна 50 ц.

Відбитка з „Нашого Життя“

Замовляти в Централі СУА

Пригоди неслухняного Цвіркунчика

Старий горобець-тато зажурився. Всі діти (а було їх четверо) здалися йому, чемні, слухняні, гарні. Одно лише наймолодше — Цвіркунчик якесь не таке, як другі. Вередливе, вперте і що хоче, те й робить. То лізе на край гнізда і мало не випаде, то навмисне

сідає на краєчку сухої гілячки, яка може зломитися, то дзьобає братчиків і сестричку, а само кричить, репетує, немов би його били. І скільки тато і мама-горобича його не навчають, не просять — нічого не помагає.

Аж ось і прийшов час покидати

гніздечко, вилітати на світ Божий, зачати самому шукати собі поживи. Горобець-тато навчає діточок — яка то воно штука літати. Так так:

— Треба випростуватися, витягнути шийку, розпустити крильця, підстрибнути і раз-два-три підскочити, тай ффурррр полетіти.

Всі діти слухняно виконують приказ тата і одне за одним вилітають з гнізда, та сідають рядочком на найближчій галузі дерева. Лиш один Цвіркунчик — і ні, і ні! Не рухається з гнізда! Скільки його не вговорюють, не приказують і не просять. Вперлося, сидить у гнізді, розпустило крильця та гадки не має рушитися з місця та ще й цвірінькає собі:

— Сі-сі-сір! А хіба ж мені тут, у гнізді зле? Тут мені тепло, мякенько, а гіляка тверда. Та ще чого доброго, могу і власти... Ні, я не хочу літати. Не буду! Мені тут добре!

— Чи ти розуму не маєш? — крикнув сердито тато-горобець. — Всі горобці літають, ніхто вічно в гнізді не сидить і ти не будеш. Ти ліньтяю, ти неробо, ти, ти! Чи ти думаєш, що ми обоє з мамою вічно будемо тебе кормити? Гайда мені з гнізда! Сміло! Розпусти крила й лети!

— Ці-ці-ці! Сір-сір-сір! — засміявся Цвіркунчик, потім позіхнув, сховав головку під крильце та й давай дрімати, так начебто не до нього й не про нього говорилось. Це дуже розсердило тата-горобця. Насилу висунув синка дзьобком на сам краєчок гнізда і крикнув:

— Цвірінь-цір! Легиш чи ні?

В цю мить Цвіркунчик мало що не впав додолу. Рад-нерад розпустив крильця і ффр-р полетів, полетів. І не задержався на гіляці біля других, ні. Зажмурич очка, та й полетів без пам'яті, з вітром і — нехай діється воля Божа... Он як.

Боже, рятуй! — скрикнула мама-горобчиха. — Пропало, пропало на віки! І заломила крильця з одчаю.

А Цвіркунчик ще трохи коливався на вітрі, поки знесилений не впав на стежечку малого квітника. Стежечка була висипана жовтим пісочком, довкруги пахли

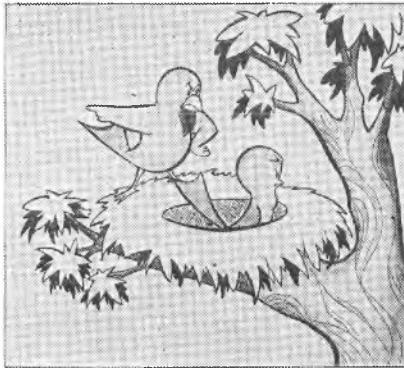
квітки, літали мушки і метелики, гріло сонечко.

— О, як гарно, як добре! Сір-сір-сір! — заспівав собі та давай то підстрибувати, то порпатися і купатися в пісечку. Нагло побіч нього з'явився тато-горобець строго крикнув:

— Цвірінь-цір! Вертайся до гнізда. В цю мить, тут небезпечно! Скоро, скоро, раз-два-три! Лети зі мною враз!

Та де там! Воно й гадки не має. Порпається собі в пісочку, підстрибує, а далі каже:

— Ні, татусю, я не хочу вертатися, мені тут так добре, весело.

— Чи ти розуму не маєш, — крикнув сердито тато-горобець.

Я не хочу літати. Хіба ж я не можу стрибати?

Тут татко-горобець зачав уговорювати його, згадав про kota, про яструба. А далі покормив синка то хробачком, то вложив йому в дзьобок кілька зерняток піску, то малюсенький камінець для апетиту, та дрібку зеленої салатки. Бо думає: може він голодний, може знесилів. А він попоїв і сидить, не рухається з місця. Вкінці так розсердив тата, що цей клопнув його дзьобом поза вуха, поза вуха, й крикнув:

— Оставайся само! Ти неслухняне, вперге... Пропaday!

Сказав і сам повернувся до гнізда. А там мама-горобчиха в слюзах за своїм любимцем. І всі посумніли, немов би їхній братчик уже на віки пропав.

А наш Цвіркунчик тимчасом грається, гріється сонечком, про гніздечко геть чисто забув.

Аж тут нагло повіяло холодним вітром і почало смеркатися. Не досить того, ще чути було дивний шум і стукання, наче якась хода.

І на стежці несподівано з'явилася велика тінь, наче якогось грізного створіння.

Що це? — серденько Цвіркунчика забилось тривогою. Щось суне до мене. Ох, це щось страшне! Я... я... боюся... О-о, воно щораз ближче, вже досягає мене...

Згадав про kota і цілий затрусився.

— Татку! Мамо! Сір-сір-сір! Рятуйте!...

І тут пригадав собі, що треба втікати, летіти. Роглянувся, а перед ним ні кущика, ні дерева, лише високий паркан.

— Все одно, досягну, долечу...

Але не вдалося. Вже туй-туй було вхопитися пазурчиками, коли нагло сили його опустили і він шур-р-рр, зісунувся на землю. Оглянувся, а те велике й страшне — вже ось-ось. Серце почало битися бух-бух. Він затремтів:

— Це вже моя смерть! Ой, пропаду я тут марно...

Та й уже готувався на смерть. А тут, несподівано сталося щось чудесне, немов саме сонце, саме небо прийшло на поміч маленькій пташині. Ось, щось мякеньке, тепле, ніжне обвилось довкола нього, підняло легенько, піднесло й посадило високо на дашок альтанки, що притикав до дерева. Так зробило і само десь щезло. Що це таке було? — І в цю мить уже і тато-горобець і мама з'явилися. Взяли Цвіркунчика між себе й якимось удалося підлегіти з галузки на галузку та до гніздечка. О, яка там була радість, яке щастя бути знов між рідними.

Цвіркунчик поцілував тата і маму в крило, перепросив за непослух і обіцяв, що більше цього не буде. І ще додав:

— Татку, а що це було таке мякеньке, добре, ніжне, що мені прийшло на поміч у моїй великій біді?

— То ти не знаєш? Та ж це була ручка доброї дівчинки Марусі, нашої приятельки. Вона відразу пізнала, що ти мій синочок і врятувала тебе. Добра, славна дівчинка!

— Зате, татку, як я підросту, то буду їй співати: Сір-сір-сір... Ціпу-ціпу-ціпу! — сказав Цвіркунчик, позіхнув, устроїв голівку під татове крильце і заснув.

Олена Цегельська

Останні сходи́ни перед вакаціями проходять під знаком літнього пікніку. Як найкраще підготуватись до нього? Яку програму підібрати, кого запросити? Всі функції треба добре поділити між себе, щоб усе справно відбулось.

А хто не хоче братись за пікнік, хай улаштує прогулюку. Спільним автобусом поїдуть Союзники до найближчого літництва чи над море. Як мило провести неділю серед природи! І в спільному гурті зживаються членки з собою.

* *

Чи ваша Окружна Рада устійнила вже реченець Окружного Зїзду в жовтні? Про це треба вже тепер подбати. Вибрати комісії, що почали б уже працювати над темами Зїзду.

* * *

З радістю подаємо нашому членству до відома, що в Джерзі Ситі постав ініціативний комітет із пп. Білосор, Дмитрів і Колодій у цілі застосування Відділу США. Дня 25. травня відбулись основні Збори Відділу, що його погодилась очолювати п-ні Марія Турко. Ініціативному комітетові складаємо щиру подяку, а нововибраній голові та членкам Управи бажаємо успіху в праці.

* *

Ми почали вже розсилати нові членські грамоти Відділам. Але ще не всі Відділи прислали повідомлення про точну назву свого Відділу, як ми свого часу ждали. Прохаємо якнайскорше виповнити відтинки обіжника та надіслати нам ці дані.

* * *

Кампанія за приєднанням членок, яку ведемо в честь 500 погибних, повинна була знов дати певний вислід. У тій цілі прохаємо Відділи підрахувати кількість приєднаних членок від вересня 1957 до червня 1958 р. і подати це до відома Централі, wraz з іменами й прізвищами членок.

* * *

Кожен Відділ дістав уже цеґолки Дому США. Прохаємо роздати їх на сходи́нах, щоб членки розпродували їх під час вакацій. Час Конвенції вже недалекій. А на XII Конвенції ми повинні спалити морґедж Дому США, щоб відтяжити Дім від коштовного довгу.

ЦЕНТРАЛЯ ОДЕРЖАЛА

від 22. квітня до 27. травня ц. р.

Річна вкладка і Організаційний Фонд:

Від. 13	Честер	20.00	—
28	Ньюарк	20.00	10.00
60	Клівленд	20.00	10.00
62	Сан Франціс-ко	10.00	—
65	Нью Бронс-вик	20.00	5.00

Фонд Централі:

Від. 28	Ньюарк	114.00
42	Філадельфія	49.60
60	Клівленд	25.00
65	Нью Бронсвик	25.00

Вкладка до СФУЖО:

Від. 28	Ньюарк	17.10
60	Клівленд	3.75
65	Нью Бронсвик	3.75

Фонд Резервовий:

Від. 13	Честер	10.00
23	Дітройт	5.00
28	Ньюарк	10.00
60	Клівленд	20.00
65	Нью Бронсвик	5.00

Фонд Конвенційний:

Від. 23	Дітройт	5.00
28	Ньюарк	5.00
60	Клівленд	15.00
65	Нью Бронсвик	5.00

Дім США:

Від. 28	Ньюарк	25.00
62	Сан Франціско (зб.)	6.50
65	Нью Бронсвик (цеґолки)	50.00
I	Волянська за писанки з розпродажі на Свяченому у Філадельфії	3.00

Фонд Пятсот:

Від. 13	Честер	40.00
21	Бруклін	48.00
28	Ньюарк	76.00
53	Асторія	15.00

Фонд „Мати й Дитина“:

Від. 1	Нью Йорк	45.00
20	Філадельфія	42.00
28	Ньюарк	30.00
47	Рочестер	31.00
63	Дітройт	20.00
63	Дітройт на Сиротиненці у Філадельфії	20.00
64	Нью Йорк	150.00
66	Нью Гейвен	44.00
67	Перт Амбой	9.16

Пластунки 10 Пл. Куреня ім. О. Кобилянської на Сиротиненці у Філадельфії	20.00
С. Лісікевич, Варрен	5.00
Н. Чапленко, Бруклін	5.00
К. Беркві, Маямі	2.00

Фонд Стипендійний:

Від. 53	Асторія	100.00
А. Вокер, Дітройт	20.00	

Пресовий фонд Н. Ж.:

Від. 5	Дітройт	5.00
24	Елизабет	25.00
28	Ньюарк	50.00
Від родини пок. Христини Бак	25.00	
47	Рочестер	20.00
48	Філадельфія	5.00
П-во Іванчуки, Філадельфія	5.00	
С. Зелена, Бельгія	5.00	
Н. Марещак, Дітройт	2.00	
Е. Корнат, Елмгирст	2.00	
Марія Гоголь, Шикаґо	2.00	
Антонія Купчак, Лембертвил	2.00	
Ц. Дибайло, Н. Плейнфілд	2.00	
Юлія Б. Кучер, Питсбург	2.00	
Гал. Голсвацька, МкКізракс	1.00	
Юлія Миколайська, Філад.	1.00	
Стефанія Гупалюк, Бруклін	1.00	
Марія Тимчишин, Едмонтон	1.00	
Е. Боднарчук, Нью Гейвен	1.00	
Галина Попович, Канора	1.00	
Ізидора Левкович, Ірвінгтон	1.00	
Оксана Воїтова, Ред Лейк	1.00	
І. Городиська, Шикаґо	1.00	
Наталя Ходновська, Меточин	1.00	
Оля Курило, Смоки Лейк	1.00	
В. Басладинська, Парма	1.00	

НЮ ЙОРК, Н. Й.

Нарада культ.-освітніх референток

Дня 30. березня скликано в Нью Йорку таку нараду заходами Окр. Ради СУА, а за ініціативою культ.-освітньої референтки Гол. Управи п-ні Наталії Чапленко. Сходина відкрила культ.-освітня референтка Окр. Ради п-ні М. Головей і привітала присутніх представниць восьми Відділів, а саме 1, 3, 4, 8, 18, 28, і 64. Потім передала слово п-ні Чапленко.

Доповідниця на початку схарактеризувала суть культ.-освітньої праці у нашій організації.

С. Семотюк, Едмонтон	1.00
Я. Стасюк, Нью Йорк	1.00
Анна Хоминець, Вінніпег	.75
Ірена Берне, Лорейн	.50
Л. Слюзар, Монтреал	0.50

З подякою

З подякою

**А. Кульчицька, фін. секр.
Анна Сивуляк, касієр**

ЗАМІСТЬ КВІТІВ

Членки СУА й прихильниці нашого журналу складають часто такі датки на наші цілі. Оці „невянучі“ подарунки на могилу своїх друзів чи знайомих засвідчують про увагу для їх пам'яті та привязання до організації СУА. Подаємо їх окремо:

48 Відділ СУА замість квітів на могилу бл. п. Осипи Ракочої на прес. фонд „Н. Ж.“	5.00
Анастасія Вокер, Дітройт, замість квітів на могилу бл. п. В. Лотоцького 10.00	
замість квітів на могилу бл. п. М. Керилук 10.00	
разом на стип. фонд СУА	20.00
Наталія Чапленко замість квітів на могилу бл. п. Стефанії Нападівич на фонд „Мати й Дитина“	5.00
Стефанія й Осип Іванчуки, Філадельфія, замість квітів на могилу бл. п. Осипи Ракочої на прес. фонд „Н. Ж.“	5.00

Вона змагає у першу чергу до духового збереження української жінки й людини на те, щоб вона далі жила й діяла для визволення своєї Батьківщини. Для корисного висліді конечно тісна співпраця всіх культ.-освітніх референток — від референтки СФУЖО аж до референтки поодиноких Відділів СУА включно. Письмо та слово повинні служити, як лучник. Практика виказує, що обіжники не роблять такого враження, як хотілось би. Тому треба класти весь натиск на зустрічі, сходина, наради. Культ.-освітні напрямні Централі повинні розроблювати Окружні Зізди, їх знов повинні виконувати Окружні Ради й слідувати за тим, як їх Відділи переводять у життя.

Праця культ.-освітньої референтури пливе кількома руслами. Одним із них — це плекання народної творчості. Сюди входять виставки нар. мистецтва, покази писання писанок, обрядові вечорі, курси народних танків ітд. Також велике значення має збирання відомостей про давні обряди і звичаї, а також виробів народної творчості для Музею СУА. Другим руслом може бути звязок із бібліотеками. Можемо змагати до створення українських Відділів в американських бібліотеках, або поповнювати існуючі. Треба жертвувати в першу чергу англосовну літературу, але добре було б дарувати також українські книжки.

Доповідниця подала кілька прикладів такої роботи на терені Нью Йорку. 53 Відділ веде працю придбання книжок для новозбудованої бібліотеки в Асторії, Н. Й., а 8 Відділ у Бронксі відвідав з тією ціллю вже кілька бібліотек у своїй околиці. Бібліотеки переводять у себе також виставки нар. мистецтва. Недавно тому три наші Відділи — 24, 28 і 65 влаштували разом таку виставку в бібліотеці в Плейнфілд, Н. Дж., а тепер відбувається виставка в банку (гл. ст. 11), що її зорганізувала Окр. Рада. 8 Відділ у Бронксі зібрав посеред своїх членок дуже цінні предмети для Музею СУА.

Третя ділянка праці культ.-освітньої референтури — це імпрези. Є велика їх різnorodність. Репрезентаційною імпрезою, якою жіноча організація себе проявляє у нашій громаді — це Свято Жінки-Героїні. Трапляються й інші замітні роковини, як 100-ліття нащадків Н. Кобринської, чи 70-ліття жіночого руху. Але найбільш питомим для Союзу Українок Америки — це т. зв. малі імпрези — освітні, обрядові чи товариські.

Новим кличем культ.-освітньої ділянки може бути зближення жіночих організацій із нашими визначними жінками. Маємо вже багато видатних мисткинь і наукових сил. А контакт широких кругів жіноцтва з ними слабкий. Чи не слід би подумати над тим? У Нью Йорку вже був торік цінний почин — виставка жіночої творчості. Але влаштований одним Відділом, він не заторкнув інших Відділів СУА. А членки СУА повинні відвідувати всі виступи жінок-мисткинь (авторські вечорі, концерти) а й самі влаштовувати їх. Відділи повинні змагати до створення бібліотеки книжок жіноч-письменниць.

Оцим новим кличем п-ні Н. Чапленко закінчила свою доповідь, яку присутні слухали з великим зацікавленням. У дискусії видвигнуто декілька нових думок. П-ні Різнюк пригадала, що американські жіночі організації дають літературні нагороди жінкам чи проголошують першу жінку даного року. П-ні Свенсон видвигнула думку плекати чистоту української мови в Відділах СУА.

Зчерги п-ні М. Головей подала плян культ.-освітньої праці Окр. Ради. Вона запропонувала: а) частіші сходина культ.-освітніх референток, б) влаштування Дня Жінки, в) свято в честь Марка Вовчка, г) придбання малої етнографічної збірки або принайменше декілька строїв для користування Відділів, г) участь у Міжнародній Жіночій Виставці, д) обмін і збирання рефератів, е) переведення виставок по школах і бібліотеках, є) записи народних пісень і обрядів, ж) зорганізування жіночого хору і танкової групи.

Присутні живо передискутували всі точки. Виявилось, що не все можливо зараз здійснити, але більшість із наміченого прийнялось.

У дальшому присутні референти звітували про культ.-освітню працю своїх Відділів. 1 Відділ відчитав кілька рефератів, відбув Свят-Вечір із рефератом про народні звичаї, також ширші сходи-ни для вшанування пам'яті героїнь. 3 Відділ відчитує реферати на місячних сходах. 4 Відділ влаштовує чайні вечорі, Свячене, св. Миколая. 8 Відділ річний баль, ялинку, ювілей Відділу, збірку речей до Музею СУА, має контакт із бібліотеками. 18 Відділ влаштовує сходи з бінгом по домах членок, читання журналу. 28 Відділ перевів Свято Жінки-Героїні, прогульку до оселі Роб. Союзу, вечір св. Андрія, спільно з іншими Відділами виставку в бібліотеці. Мають хор і бібліотеку. 64 Відділ відбув зустріч із мисткинями та виставку їх творів. Започатковано бібліотеку.

Подякувавши присутнім п-ні М. Головей закрила збори. Показалось, що доповідь культ.-освітньої референтки Гол. Управи впа-ла на добрий ґрунт, бо розворушила багато думок. Конференції референток можуть бути успішні й повинні переводитись частіше.

І. К.

РОЧЕСТЕР, Н. Й.

Свято Героїнь

У неділю, 27. квітня, в залі Українсько-Американського Клубу відбулося це Свято за ініціативою Окружної Ради заходом Об'єднаних Жіночих Організацій м. Рочестеру, а саме: 6-го Відділу СУА, 47-го Відділу СУА, Українського Золотого Хреста, Сестрицтва Пресвятої Богородиці, Жіночої Ланки СУМА, Коша Пластунок та Жіночого Відділу МУН-у.

Свято відкрила Голова Окр. Ради п-ні Марія Крамарчук, зясувавши, чому ми повинні щорічно вшановувати пам'ят наших героїнь та вітаючи запрошену на це свято з головною доповіддю п-ню Ганну Дмитерко-Ратич, старшину Українських Січових Стрільців. Присутні довготривалими одлєсками привітали достойну гостю, а товариші зброї, панове Бабюк та Хоптяк привітали її від Товариства ОбВУА, вручивши їй китцю червоних троянд.

П-ні Г. Дмитерко-Ратич виголо-сила чудову доповідь, в якій на

підставі історії розказала про всі жінки-героїні, які колинебудь ви-ступали в інтересах України, пра-цювали для Неї серед виїмкових умовин, а то й, як треба було, життя своє віддали за Неї. Допо-відь була така цікава, що присутні слухали її з запертим віддихом, тим більше, що було в ній сказано

Ганна Дмитерко-Ратич виголошує доповідь на Святі Жінки-Борця у Рочестері.

багато такого, про що нема напи-сано ні в книжках, ні документах, багато такого, головнo з останніх визвольних змагань, що авторка сама бачила, переживала.

Український Національний Хор під управою інж. Ярослава Матковського відспівав три пісні, а саме: „За Рідний Край“, „Бабусю“ та „Вилітали орли“. По перерві слідував монтаж на підставі поеми Ол. Неприцького-Грановського „Нездійснена Мета“. Його підготували й оформили пп. М. Крамарчук та І. Костинюк.

У монтажі брали участь пп. Я-рослава Зелез і Дарія Белей — як рецитаторки; Оксана Кушнір — як юнак; Ірина Руснак — як княгиня Ольга; Анна Єйна — як дво-рянка; Оксана Владюк — як Віра Бабенко; Марта Крамарчук, Мар-та Сенкевич, Христя Гуран — як УСС; Олена Харамбура, Стефанія Лаба, Стефанія Вашук — як за-

сланці; Зірка Зелез і Тарас Сема-нюк — як діти засланців; Міля Тороус, Христя Гошовська і Хри-стя Сенкевич — як УПА.

Треба признати, що думка о-формити поему Неприцького-Гра-новського у монтаж була дуже вдала. На аван-сцені сидів молодий юнак, одягнений як Січовий Стрелець, задуманий, задивлений у далечинь, згадуючи минуле У-країни та її сучасне. Дві рецита-торки рецитували цілу поему, а за заслоною, наче за мрякою, пере-ходили поодинокі персонажі, за-мітні для даної доби з історії У-країни, одягнені в стилеві одяги. Ці особи, як княгиня Ольга, Віра Бабенко, УСС, засланці та УПА, вплітали до монтажу відповідні репліки. Тут треба відмітити го-ловно обі рецитаторки, які були добре підібрані, як голосом, так і поставою, і які впровадили слухачів уже від перших, виголошених ними рядків, у зворушливий, свя-точний настрій. Монтаж був ілю-стрований музикою з платівок на-ших композиторів. Цілість викли-кала у глядачів глибоке враження. Оформленням сцени на обі части-ни свята зайнялася п-ні Людмила Демиденко, а п. Роберт Шереліс випозичив із власного складу ме-блів музичне устаткування.

Після концерту відбувся бенкет на честь п-ні Г. Дмитерко-Ратич, в якому взяло участь понад 40 осіб — представників товариств та громадянства м. Рочестеру. На-стрій на бенкеті був дуже поваж-ний і святочний. Виголошено ряд промов та привітів від поодинок-их представників товариств.

Як свято, так і бенкет залишать серед громадянства м. Рочестеру глибоке враження. Жаль тільки, що з огляду на перевантаження суботи й неділі ще іншими імпре-зами не всі мали змогу взяти у-часть у цьому гарному святі.

Наприкінці треба зазначити, що ця імпреза відбулася тільки завдя-ки сильній волі й енергійности голо-ви Окр. Ради п-ні М. Крамар-чук, яка зуміла побороти всі без-численні труднощі, які виникли під час підготовки, та довела цю імпрезу до кінця. Тому сміливо можна сказати, що левина частина всієї роботи була виконана тільки нею одною.

Мирослава Приймак,
пресова референтка О. Р. СУА

НЬО ЙОРК, Н. Й.

„Гетьте думи ви хмари осінні,
Тож тепера весна золота...“

Чудові ці слова Лесі Українки знайшли відгук в організаційному житті 1 Відділу СУА в Нью Йорку.

Започаткували ми свою цього-річну працю надзвичайно вдалою імпрезою, якою була Просфора, дня 26. січня. Тоді зійшлись численні членки Відділу та гості з поодиноких Відділів СУА в Нью Йорку. Щира подяка Всч. о. Ю. Катрієві, ЧСВВ, за посвячення Просфори й за виголошення гарної промови, головною темою якої було „Завдання української релігійної жінки-матері у вихованні дітей“. Святочні бажання зложила наша голова п-ні К. Пелешок. Потім культ.-освітня референтка п-ні Лідія Котлярчук відчитала реферат на тему: „Возвеселімся всі разом нині“. Було це радісне і настроєве свято Відділу. Гарні колядки при акомпаніменті фортепіану доповнили духовий зміст Просфори.

Слідуючою імпрезою, яку 1 Відділ улаштував дня 28. лютого, було Свято Героїнь, яке надзвичайно успішно проведено. Жертвенність української жінки знаходить пошану й зрозуміння. Свято відкрила голова п-ні К. Пелешок однохвилинною мовчанкою на пошану тим, що загинули в рядах Української Повстанчої Армії. Потім культ.-освітня референтка відчитала реферат „В День Свята Жінки-Героїні“

...Тисячі дочок українського народу стає на шлях жінки-революціонерки. Перебирають на себе ролю звязкових та як виконавці важких організаційних завдань...

Після реферату вивязалась дискусія при смачно заставленому столі. Свято закінчено молитвою і всі присутні з милим враженням святочно проведеного вечора розійшлись домів.

Це були дві успішні імпрези 1 Відділу, якими започаткував свою працю у 1958 році. Л. К.

ФИЛАДЕЛФІЯ, ПА.

Свячене 10 Відділу СУА

В неділю, 27 квітня зійшлась численно українська громада з цілої діляниці при церкві св. Миколая. Треба з признанням відміти-

ти, що цей Відділ вміє притягнути на свої внутрішні імпрези всіх, не тільки родини членок, але й багато симпатиків з-посеред суспільства. Немало причиноється до успішної праці 10 Відділу хор під вдалими керівництвом п-ні І. Чумової, що здобув своїми виступами загальне признання в великій Філадельфії.

Голова Відділу п-ні Наталія Лопатинська попрохала о. Луціва по-благословити Божі дари, привітала присутніх а провід гостини передала секретарці Відділу п-ні І. Петрівській. Гучним „Христос Воскрес“ започатковано цю зустріч. Гістьми були представниці 20, 42 і 43 Відділів, відпоручниці Централі п-ні К. Гардецька і голова СФУЖО п-ні Олена Залізник, яку щирими оплесками привітали присутні, а п-ні Петрівська попрохала до слова. Голова СФУЖО зясувала в короткому слові завдання СФУЖО. Скликання Ш. світового конгресу у травні 1959 спонукало її до приїзду, щоб налагодити підготову до нього. Радіє з успіхів Відділів СУА, яку мала вже нагоду спостерігати. Зчерги відпоручниці Централі п-ні К. Гардецька привітала управу і членок Відділу, побажала успіхів у праці та розказала про Великодні звичаї в різних областях України.

Виступи хору зі співами гагілок причинились до радісної, привітної атмосфери та задержали гостей до пізнього вечора. К. Г.

ЧЕСТЕР, ПА.

Свято Жінки-Героїні 13 Відділу

Цьогорічне Свято Жінки-Героїні пройшло з повним успіхом. Започатковано його Панахидою за полеглих Героїнь, яку відправив по Службі Божій наш парох Всч. о. М. Збир, при участі членок нашого Відділу та великого числа парохіян. Вечором, у залі Укр.-Катол. Горожанського Клубу відбулася святочна Академія. Сцена була удекорована великою розміру образом „500 Героїням“, який гарно намалювала п-на Оксана Гавдяк.

Свято відкрила голова Відділу п-ні Наталія Мохнацька та попрохала присутніх повстанням з місць і однохвилинною мовчанкою вшанувати пам'ять погиблих. Далше,

згадавши з великим пієтизмом наших Героїнь, завізвала жіноцтво отрястись з байдужности, включитись у визвольні змагання нації, щоб приблизити той великий день волі й свободи, за який вони віддали життя своє.

Програму започаткував хор СУА відспіванням гимну Союзу Українок. Добре опрацьований реферат відчитала культ.-осв. референтка п-ні Ярослава Кобрин, яка навела ряд постатей жінок-героїнь в останньому сороклітті, що боролися і життя своє віддали на жертівнику Батьківщини, — починаючи від учасниць визвольних змагань в рядах УСС — через підпілля — та кінчаючи 500 героїнями з Кінгіру, що пішли назустріч танкам, щоб рятувати друзів своїх. На дальшу програму складалися: три хорові точки у виконанні хору СУА, переплітані деклямаціями, які виголосили: п-на Д. Мінчак: „Не здавить ворог нас“, пластунка О. Катамай „Сестрам“ (О. Костюк) та п-ні Я. Збир „Поворот“ (О. Теліга). Майстерно виконане фортепіанове сольо п-ни Роксоляни Огороднік з Філадельфії, яка відіграла: В. Барвінського „Лірницьку Пісню“ та Шопена „Скерцо Б-моль“, у великій мірі причинилося до звеличання нашого свята.

Слід відмітити, що хор СУА, який підготувала п-ні Ярослава Збир, виконав свої пісні — що тематикою і настроєм гармонізували зі святом, — дуже ефективно, за що публіка нагородила виконавців рясними оплесками, а останню пісню „Привіт Батьківщині“ на прохання публіки повторено другий раз. До хорових точок акомпаніювала п-ні Лідія Грабова. Дохід із свята призначено на „Фонд 500“

Е. Михалевська, секр.

МІННЕАПОЛІС, МІНН.

Жіноча доля в творах Шевченка

Під такою назвою дня 30. березня ц. р. в школі св. Константина, Міннеаполіс, 16 Відділ СУА, із допомогою жінок поодиноких громад і організацій обнятих філією УККА, влаштував Шевченківську Академію.

Академію розпочато вступним словом секретарки Відділу п-ні Ярмоленко (що є рівночасно

культ-освітнім реф. УККА), по чім слідувала деклямація „Триста літ уже минає“ Л. Волошки, що її продеклямування перед портретом Т. Шевченка п-ні І. Корсунська. Потім до стрічок, рецитованих із творів поета на сцену появлялися „Мати і дитина“, „Утоплена“, „Лілея“, „Сліпа“, „Тополя“, „Катерина“, „Ярина і Степан“, „Русалки“, „Сирітка в гурті дітей“ та створили зворушливу живу картину жіночої долі, змальованої поетом.

Доповідь про жіночу долю в творах Шевченка виголосила голова Відділу п-ні К. Гуцал. Карткуючи книгу Кобзаря, вона відтворювала образ жінки-українки прекрасно змальований поетом та повязувала стрічки поодиноких творів у чудову цілість. Ця доповідь, крім коротких цитатів була доповнювана деклямаціями „Лілея“ (п-на Таня Гринишин, у костюмі лілеї) та „Утоплена“ (п-ні Оля Хоролець), як також картиною з 2-ої дії „Катерини“, де мати (п-ні О. Карпак-Бенцаль) з розбитим серцем посилає свою дочку Катерину (п-на Катруся Павлишин) у Московщину шукати щастя.

У закінченні, коли доповідачка зверталася до „дівочих сердець, карих очей... що заплачуть на ці думи“ — жіночий хор під батугою п-ні О. Луцик відспівав „Думи мої“, а потім „Перебендю“, коли доповідачка наводила традицію і спогади про давнє-минуле України.

Кінцевим поклоном Кобзареві, тому що перед цілим світом змалював жінку-українку найкращими думками, був Заповіт, відспіваний хором і присутніми.

Ця вдала і на високому мистецькому рівні академія була заслугою 16-го Відділу СУА, та не було б справедливо, щоб в цій місці не подякувати п-ні О. Карпак-Бенцаль за мистецьку режисерію академії, п-ні О. Луцик за провід хором, та п-ні В. Шпаківській за матеріяли до живого образу. СО

БРУКЛІН, Н. Я.

З діяльності 21 Відділу СУА

У 1957 р. вступило кілька нових членок до нашого Відділу. Між іншими п-ні Марія Рейнарівич. Це був щасливий набуток, бо ця членка напевно зможе багато

помогти в уладженні деяких імпрез. На місячних зборах членки ухвалили дати цікаву імпрезу. П-ні Рейнарівич дала свою згоду приготувити комедію „Чар однострою“ переклад М. Вацик. Участь у виставі взяли наш членки пп. Марія Стефанишин, Марія Круг, Марія Рейнарівич і члени аматорського гуртка СУМА. Вистава відбулася дня 17. лютого 1957 р. і пройшла з великим моральним і матеріяльним успіхом. По виставі ще довго членки і гості забавлялися в буфеті, який приготували наші членки-господині пп. Пачковська, Пагут і Баран.

Заохочені успіхом останньої вистави ухвалено на місячних зборах 13. жовтня дати виставу. П-ні Марія Рейнарівич вибрала тим разом комедію „Живі покійники“ В. Клеш, яку відіграно 15. грудня 1957 р. Крім наших відомих вже на терені Брукліна артисток і пп. Рейнарівич і Стефанишин запрошено п. І. Карася з амат. гуртка при Нар. Домі, пп. В. Костижа, І. Макара і І. Побусовського з амат. гуртка СУМА. Цим разом прибуло досить багато гостей, що є доказом, що наші вистави втішаються досить гарним успіхом серед наших громадян. По виставі п-ні голова К. Баран запросила аматорів, як також голову центрального комітету на перекуску, де в милій адмосфері та товариській гутірці могли приємно перевести час.

Я. З.

Річні збори 21 Відділу

Дня 29. грудня 1957 р. п-ні К. Баран відкрила збори молитвою. По відчитанні протоколу з останніх річних зборів слідували звіти з діяльності: голови п-ні К. Баран, фінансової референтки п-ні А. Глушко, касієрки п-ні К. Дикої, і культурно освітньої референтки п-ні Я. Зарицької. Опісля забрала голос в імені контрольної комісії п-ні М. Біжко, подала до відома, що книжки знаходяться в порядку і поставила внесок на уділення абсолюторії. Уділивши її, збори вибрали предсідницею п-ю Я. Зарицьку а секретаркою п-ню А. Слободян. До нової управи вибрано: п-ні К. Баран, голова, п-ні А. Палашук, рек. секретарка, п-ні А. Глушко, фін. секретарка, п-ні К. Дика, касієрка, п-ні М. Рейнарівич, імпрезова референтка і п-ні

Я. Зарицька культурно-освітня референтка. П-ні М. Біжко, М. Бартошевич і М. Стефанишин — контрольна комісія. Пп. І. Малко і М. Зазуля до відвідування хворих, а пп. М. Панчишин і п. А. Скібін до лент. Збори закінчено молитвою. По зборах відбулася перекуска, під час якої членки колядували і заколядували 48 долярів.

Я. Зарицька

„День Жінки-героїні“

Дня 16. берерня відбулося в нашій Відділі Свято Жінки-Героїні. По співаній Службі Божій о. парох відправив урочисту панахиду при співучасті місцевих організацій і масової участі всього членства Відділу. По полудні в Укр. Нар. Домі відбулася святочна Академія. Свято відкрила голова п-ні Катерина Баран, привітала присутніх і попрохала о. декана Володимира Андрушкова провести молитву. Після того п-ні Катерина Баран ушанувала пам'ять усіх поляглих жінок-героїнь одномінутовою мовчанкою всіх присутніх на залі. Гарно опрацьований реферат відчитала п-ні А. Слободян. В рефераті підкреслила вона постаті українських жінок-героїнь від найдавніших княжих часів аж по теперішні часи, їх безмежну любов до Батьківщини, якій часто віддавали своє життя. Опісля слідувала мистецька частина, в якій Барбара Дзьоба відіграла на фортепіані з глибоким відчуттям „Думку“ і „Український танок“ Василя Барвінського. Цікаво звучав монтаж із уривків книжки Ю. Степового „Звязкова Віра“ у виконанні п-ні Марії Рейнарівич, в якому зображена постать одної з багатьох жінки-героїні Віри Бабенко. Пп. Марія Стефанишин і Лілі Бохенко відспівали дуети „Накрила нічка“ і „Як ви змірали“, муз. М. Гайворонського, акомпаніювала п-ні проф. Іванна Приймова. У кінцевій точці програми виступила група молоді в рецитації „Любіть Україну“, яку виконали на високому мистецькому рівні і тим гідно завершили програму. На закінчення цієї імпрези для вшанування пам'яті „Жінок-героїнь“ відспівано національний гимн „Ще не вмерла Україна“

Чистий дохід з цієї імпрези (\$48) призначено на Фонд Пятсот.

Я. Зарицька

ФИЛАДЕЛФІЯ, ПА.

Свячене 42 Відділу

Дня 4. травня зійшлися членки Відділу численно в Домі СУА. Гостину відкривала голова п-ні Пащук і попрохала о. сотрудника Лостена відмовити молитву. По посвяченні дарів усі засіли до гарно накритих столів. Голова передала провід гостини почесній голові п-ні Анні Бойко. Коли вже присутні покріпились смачно приладженим свяченим, п-ні Бойко покликала до слова голову СФУЖО п-ню Олену Залізник. П-ні голова привітала присутніх та піднесла значення цих сходин, що об'єднують членство. Розказала про подібні гостини в Канаді, в яких вона брала участь. Підкреслила значення власного Дому, що являється великим здобутком СУА. Як бесідниця слідувала п-ні Л. Бурачинська, яка запропонувала вислати привіт відсутній п-ні О. Лотоцькій. Від 10 Відділу промовляла секретарка п-ні І. Петрівська, яка подякувала Відділові за присутність на їхніх імпрезах. Від 46 Відділу промовила п-ні Бурак, яка щиро привітала голову СФУЖО та присутніх членок 42 Відділу. Потім покликано до слова членок. Першою промовляла п-ні Ірина Волянська, яка, хоч хвора, проте прибула на Свячене та ще й принесла з собою гарлику чудових бойківських писанок, що їх виконала на користь Дому СУА. Далше промовляли пп. М. Насевич, М. Демяник, П. Дурановська, А. Мицишин, С. Вовчок, П. Малиновська, М. Комар, Є. Задорожна і М. Марків. П-ні Марія Пак пригадала померлих членок і всі разом змовили молитву за них.

По короткій товариській гутірці членки розійшлись.

Присутня

СИРАКЮЗ, Н. Й.

Річні збори 68 Відділу

Дня 27. квітня в Нар. Домі зійшлись численно членки Відділу. Збори відкривала голова п-ні Кравс, а секретарка відчитала протокол з основних зборів. До президії зборів вибрано п-ню д-р Є. Єржківську на голову, а п-ню Я. Гудзяк на секретарку. Покликано управу до звіту. Секретарка звітувала, що Відділ відбув 10 сходин, Свято

Жінки-Героїні, товариську зустріч із Союзниками Рочестеру, вечір Лесі Українки, Андріївський Вечір, забаву для дітей і молоді і передсвяточний базар. Всі імпрези відбулися при співпраці членок Відділу з добрим вислідом. Пані голова зі свого боку подякувала членкам за співпрацю, а зокрема п-ні д-р Єржківській, яка зайнялась переведенням базару. Дохід у висоті 88 дол. передано на залишенців. Підкреслила потребу приєднання більше членок та заактивізування тих, що пасивні. Касієрка звітувала про фінансовий стан Відділу, виказуючи 513 дол. приходу, а 423 дол. розходу. Іменем контрольної комісії промовила п-ні Смик, яка ствердила, що книги ведені в повному порядку. Слідувала дискусія, під час якої п-ні д-р Єржківська висказала признання голові та членкам управи за їх жертвенну працю.

По уділенні абсолюторії приступлено до вибору управи. До нової управи увійшли: п-ні А. Кравс, голова, п-ні д-р Є. Єржківська, містоголова, п-ні Е. Бішко, секретарка, п-ні Я. Гудзяк, касієрка, п-ні Граб, імпрезова реф., п-ні Курилко, реф. сусп. опіки, п-ні Бачинська, орг. реф., п-ні Бунецька, реф. культ.-освітня, п-ні Симчишин, реф. виховна.

Рішено перевести у травні весняну забаву разом із Студентською Громадою Сиракюз, а в літі пікнік спільно з 57 Відділом СУА з Ютики.

д-р Євгена Єржківська,
голова зборів
Я. Гудзяк, секретарка зборів

ЛОРЕЙН, ОГАЙО

„Христини“ 69 Відділу

Коли брати до уваги, що новозаснований у Лорейні 69 Відділ існує всього три місяці, то всетаки за час свого короткого існування проявив він оживлену діяльність. Розпочато працю в січні Різдвяною колядою, яка, завдяки жертвенності пань, які не жалували ні труду, ні часу, дала гарний вислід у сумі 125.00 доларів, що в скрутних місцевих обставинах загального безробіття являється найкращим показником зрозуміння як членок Відділу так і місцевого громадянства. Гроші висла-

но на допомогу дитячому садкові в Німеччині.

Щоб навязати тісніший контакт із громадою та всіми організаціями Управа рішила влаштувати карнаваловий „Чайний вечір“, на якому рівночасно мали відбутися і „христини“ новозаснованого відділу. Дня 16. лютого зійшлися дуже численно запрошені гості до прикрашеної вишивками залі, щоб при склянці традиційного чаю та солодкій закускі послухати різномірної програми та при звуках музики весело й приємно провести вечір. Програму перевела містоголова відділу п-ні Ярослава Барнич розпочинаючи її коротким, але змістовним вступним словом, яким привітала усіх присутніх гостей. З черги приступлено до обряду „христин новонародженої дитини“, яку цілу сповиту у білі мережива піднесла на руках голова п-ні Марія Величко викликаючи кумів. Виступали по черзі запрошені голови місцевих організацій та деякі гості-куми, до яких пані Величко виголосила коротке віршоване бажання, прохаючи всіх про дружню співпрацю з Відділом на майбутнє. Опісля слідували привіти від Окр. Ради та Відділів у Клівленді, які виголосили гості з Клівленду пп. Скопляк, Вовк, Мураль, Дубас.

Щоби змалювати присутнім докладніше постать іменниці Відділу Наталії Кобринської п-ні Лідія Яців відчитала дуже змістовний і цікавий реферат про цю велику піонерку укр. жіночого руху, яка усе своє життя присвятила цій ідеї, щоб українську жінку поставити на належному їй місці, як у громадському так і національному житті.

Легко і приємно перевели присутніх від поважної частини програми до весело-жартівливої, чотири молоді гуцулки (Мотря Мацилінська, Ксеня Лучковська, Наталка Горалевська і Марта Дейчаківська), які з життям і вервою відгуляли коломийку. У тому самому тоні продовжували програму пані членки (пп. Зубаль, Лукаша, Хованська, Кейсир, Трипняк, Скірка, Гаркач, Черкас, Сайрек, Андрійович), співаючи вязанку укр. народніх пісень у супроводі фортепіану (п-ні Шевчик). Коли брати до уваги молодий ще „вік“ новонародженого Відділу, то дій-

сним признанням і захоютою треба вважати слова проф. Барнича, знавця музичних справ, який заявив, що був дуже приємно „здивований“ співом, очевидно сподіваючися чогось багато гіршого. Для підкреслення, що це час вечери і гуляння, гуцулка — Ксеня Лучковська, дуже переконливо змалювала присутнім образ молодій дівчини, яку мати не пускає вечором погуляти в монологу з пєси „На перші гулі“. Програму закінчила настроєвою рецитацією „Довбуша“ п-ні Ірина Дубас, яка по-мистецьки передала усі відтінки цього твору під дискретний фортепіяновий супровід п-ні Я. Барнич. В часі короткої перерви гості свобідно гуртувалися на залі, одні „облягали“ буфет, який під зарядом п-ні Юлії Скірки пишався смачними старокраєвими каніпками та тістечками, другі задалегідь вишукували собі гарних партнерок до танку а, що поганих пань на залі не було взагалі, тож забава заповідалася дуже добре. І дійсно, при штравівських вальсах, настроєвих тангах і „десь-колись-польки“ усі весело бавилися, забуваючи про безробіття та щоденні турботи. Атракцією забави був котиліоновий вальс, який управа рішила впровадити на своєму вечорі, щоб навіязати до гарної давньої традиції. Що цей замір прийнято з ентузіязмом свідчить факт, що панове в захопленні не тільки що розкупили вміть усі квіти, приготовані, як реванж для пань, але коли їх забракло, розкупили ще й квіти з ваз, якими були прикрашені столи, декоруючи ними свої чарівні партнерки. Пізно вечором розходилися гості домів з приємним почуттям весело і мило проведеного вечора, а управа з цінним досвідом для себе, як на будуче ще краще влаштуувати свої імпреди.

Мирослава Шевчик

ФИЛАДЕЛФІЯ, ПА.

Привітання голови СФУЖО

Дня 30. травня влаштувала Окр. Рада СУА скромне прийняття для голови СФУЖО п-ні Олени Залізняка, яка прибула до Філадельфії. У Домі СУА зійшлись представниці Окр. Ради, Відділів і Колегії СФУЖО. Зустріч відкрила голова Окр. Ради п-ні А. Сивуляк, попр-

хала присутніх до гарно застелених столів і провела молитву. Коли всі зіли смачно приладжену вечерю, передала провід гостини містоголові п-ні Стефанії Пушкар. П-ні Пушкар привітала голову СФУЖО іменем Союзу Українок Америки і пригадала, що незабаром будемо святкувати її іменини. То ж нехай буде дозволено заспівати їй уже тепер „многая літа“. Зчерги говорила п-ні Олена Залізник. СФУЖО наблиується до свого 10-ліття. При заснуванні в 1948 р. була дещо інша політична ситуація. Десять літ принесло багато змін у житті нашої еміграції. Тому треба б підчислити осяги, але й провірити наші напрямні. В тій цілі розпочинаємо тепер підготову конгресу й прохаємо всіх членів-організацій, а в першу чергу Союз Українок Америки — піддержати нас.

Іменем присутніх відповіла п-ні голові п-ні К. Гардецька. Пригадала, що Союз Українок Америки належить до членів-основників СФУЖО, що давав завжди найширшу піддержку для його починів. Треба сподіватись, що й конгрес СФУЖО у травні 1959 перейде за його видатною співпрацею.

Вечір закінчився милою, товариською гутіркою. Відділи СУА репрезентували — пп. І. Петрівська, Гентиш (10), пп. М. Чайківська, Качанівська і Жочерган (20), п-ні Банах (41), п-ні К. Гардецька (42), пп. А. Рублева, О. Котович (46), п. М. Бабяк, В. Савчинська, Вовчок (48). Гол. Управу СУА репрезентували пп. Ст. Пушкар і С. Стрижак. Від Вих. Комісії прибули п-ні Надія Ішук, а Фед. Колегію Н. Ж. заступали пп. М. Юркевич і Л. Бурачинська.

Присутня

ДІТРОЙТ, МИШ.

Звіт із праці Злучених Жіночих Організацій

У 1951 р. заснувався в Дітройті Комітет під поданою вгорі назвою, Його створили — Відділи СУА (5, 23, 26, 31 і 37), Відділи Укр. Зол. Хреста (14 і 34), Жін. Т-во „Просвіта“ і Сестрицтво Пречистої Діви. Він мав переводити спільно презентаційні імпреди, що вимагали співучасті всього українського жіноцтва.

І справді — впродовж шести літ зродились із співпраці різні почи-

ни та імпреди. Це були — відсвяткування ювілею 35-ліття жіночої громадської праці жінок у Дітройті, академія в честь 100-ліття на родин Н. Кобринської, жіноче віче, якого головною бесідницею була Ірина Павликовська та декілька менших імпред. Комітет уфундував два народні строї для збірки Інтернаціонального Інституту. Дохід із Віча в сумі 400 дол. пожертвував на дитячі садки в Європі.

На перших сходинках Комітету бл. п. Юлія Шустакевич відчитала короткий нарис праці українського жіноцтва Дітройту. Це піддало гадку зібрати відомості про цей шлях в окремому виданні. До зредагування книжки запрошено п-ню Бурачинську, яка погодилась це безкорисно перевести. У 1956 р. книжка появилася і дала — окрім точного зясування праці Дітройту — також огляд 70-ліття українського жіночого руху, пера Ірини Павликовської.

Комітет очолювала до серпня 1953 п-ні Марія Ясінська, а від того часу до кінця п-ні Ірина Козаченко. Першою містоголовою була п-ні Катерина Хомяк, а другою п-ні Марія Квітковська. Скарбничкою п-ні М. Дзісяк, фін. секретаркою п-ні Павлина Будзол, а рек. секретаркою п-ні Стефанія Заплітна. Дня 6. грудня 1957 Комітет розвязався. В касі зосталося 150 дол., які Комітет передав редакторові Енциклопедії Українознавства проф. Вол. Кубійовичеві.

Книжка „Українське Жіноцтво Дітройту“ є видимим пам'ятником тієї співпраці. Частину її розіслано бібліотекам, частину розпродано, а решту розділено поміж організації, що творили Комітет. Ті мають книжки розпродати, а гроші призначити на свої потреби.

Комітет словнив своє завдання. З жалем попрощались його члени-організації на кінцевому засіданні.

Ст. Заплітна, б. секретарка

Срібна Зірка

Збірник віршиків і оповідань упорядкувала Марія Юркевич Відбитка з „Н. Ж.“

ЦІНА 50 Ц.

Замовляти в Централі СУА

Крізь Ториву Життя

З огляду на те, що наші вистави йшли під фірмою Товариства Тверезости, режисуру обіймали добрі актори Московського Державного Театру. Але я все ж не мала ще контакту з акторами, як рівна з рівними. Якщо доводилось грати з ними, то випадково, і я звичайно корилась безсловно їх авторитетові. Для мене це були вищі істоти й залежно від того, як котрий із них виконував свою роль, то й набирав ваги в моїх очах.

Тому епізоду, що його хочу тут оповісти, я зразу як слід не зрозуміла, а щойно багато пізніше він послужив мені ілюстрацією взаємин режисерів і акторів між собою.

До Москви приїхала трупа австралійських муринів. Мабуть їх імпресарію, по прикладі Гагенбека, хотів продемонструвати їх побут. Тому розмістили їх у шатрах під голим небом у зоологічному саді, недалеко від Літнього Театру. Під час перерв я сідала на лавці коло табору й приглядалась життю моїх розкуйовджених колег. Грали вони на маленькій, відкритій сцені. Їх репертуар складався з однієї або двох вйовничих п'єс, що майже нічим не різнились одна від одної. Слово не грало жодної ролі та й усе одне було б незрозуміле. Всі бігали по сцені в коротеньких спідничках з очерету, з прикрасами, що були застромлені в чорному, кучерявому волоссі, кричали щось гортаними голосами, верещали і падали, удаючи мертвих. Їх режисер, він же директор театру, тримав членів своєї трупи у великій дисципліні. Під час вистави він бігав по сцені з палицею в руці швидше всіх, кричав голосніше всіх і лупцював деяких (мабуть тих, що помилились) своєю палицею, аж ляск ішов. Курява, тупіт і крик розносились далеко по саду, полохаючи звірят і птиць. До речі, коли я згодом працювала в українському театрі в Галичині і нам, 10—15 особам, доводилось удавати за кулісами „стотисячний натопв“, мені завжди пригадувалась ця австралійська трупа.

Одного дня ми почули під час проби несамовитий крик у стороні табору. Ми перервали працю і вийшли на двір. Дві, майже голі австралійки, вчепились одна одній за кучері, копали себе ногами й верещали нелюдським голосом. Решта трупи, оточивши розюєних півколом, спокійно придивлялась. Видно, що такі порахунки нікого не дивували й не обурювали.

Але ось появився звідкілясь їх шеф. Запустивши руки в розкуйовжені зачіски своїх прімадон, він шарпнув їх раз чи два за волосся і відкинув у різні боки під намети. Решта трупи з переляком спряталась і тільки нишком визирала з-під наметів. Жінки попадали, але в мент скочили на ноги і як кішки кинулись одна на одну. Але між ними владно стояв режисер. Суперниці обсипали себе незрозумілою для нас лайкою, верещали, шкірили зуби, плювались, але між ними стояв їх шеф, схрестивши руки на грудях.

Постоявши в Наполеонівській позі ще кілька хвилин, доки пристрасті чорних прімадон не заспокоїлись, він відійшов. А за кілька хвилин обі артистки преспокійно виступали разом із своїм шефом у своїх ролях.

Цей гротесковий епізод нераз приходив мені на думку під час моєї праці на сцені. Правда, білі жрекині й жреці Мельпомени уживали у своїй боротьбі більш делікатних засобів, але суть була та ж сама. „Le ton fait la musique“, кажуть французи, отже тон цих суперечок нераз нагадував мені австралійську музику.

Дуже мало пишу тут про навчання в школі, а поринаю більше в позашкільні спогади. Але хіба це цікаво писати, що на першому році драми ми вчилися читати гексаметр, розвивали постановку голосу і т. д. Що мусили вивчати історію мистецтва, історію драми, музики і т. д. Мені здається важним те, як і з чого формувався наш мистецький світогляд! Я ж тоді, як губка, що вбирає в себе воду, вбирала в себе все, що мене оточувало. Розкидувалась на всі боки, захоплювалась то драмою, то співом. На жаль, усюди професори відзначували мене, як здібну, і тому я не вдосконалювалась у нічому, а залишилась дилетанткою в усіх галузях. Мене загубили в цьому відношенні мої здібності і брак розумного керівництва. Все було цікаве і не було нікого, хто тримав би мене в рямцях одного напрямку. Я хотіла вчитися і вчилася всього, а що з цього вийде, над тим я не застановлялась. З зухвалістю молодости я була певна, що поборю всі труднощі і як Дон Кіхот йшла в бій із вітряками, непохитно вірячи, що театр — храм, режисер — жрець, а актори — брати!

III.

Закінчивши Драматичну Школу, я підписала перший контракт на провінцію. Могла через знайомства влаштуватися в Москві, але хотіла увійти на сцену власними силами і випробувати їх. Користуватись якимись впливами — це означало з перших же кроків зрадити тим засадам, за які так щиро присягала! Крім того до тієї трупи заангажовано ще вісім таких же студентів, як я, просто зі шкільної лавки. Всі ми були без награного репертуару і без театрального досвіду, проте надій і завзяття до праці було багато.

Трупа була велика. Ми вливались у зовсім чужий гурт і рішили триматися разом, певні, що рано чи пізно перевернемо все на свій лад.

Антрепренером трупи була якась п-ні К., але це була фікція. В дійсності провадив її якийсь Білозоров. Трупа складалась із двох відділів, опери і драми. Діяла у двох губерніяльних містах — Вітебську й Мінську. Три місяці опера грала в одному, а драма

у другому місті, а потім вони мінялись осідком своєї праці. Нас вісім включили у склад опери. Звісно, окрім нас були у складі опери й старші, досвідчені артисти, деякі з них досить підтопані, що не могли не заздрити нашій молодості та свіжим голосам. Кожному з нас, молодих дано по три дебюти, а потім мало вже устійнитись наше положення й репертуар. Спочатку кожне з нас одержувало по 100 рублів місячно й мали співати, що дадуть.

Жили ми всі купками в одному районі: три дівчині у двох кімнатах, дві в одній і кілька хат від нас три хлопці. Я приєдналась до першої трійки. В одній кімнаті ми спали, а в другій стояв фортепіан і які меблі й через те він важко називався „сальоном“ Тут відбувались усі наші зустрічі, тут ми сходились по виставах на вечерю або чайок. Вражень було багато. Кожен день приносив нам нові лекції закулісного життя, до якого ми не були приготівані. Там царили брехня і фальш, на які ми часто попадались.

Зате ми, молодь, жили між собою в великій приязні і пошані. Між нами не було ні флірту, ні заздрощів. Були насправду братами й виступали спільнотю. Памятаю, як то раз, проходячи з одним актором із нашої вісімки, ми натрапили на балерину в обіймах одного старшого актора, що, побачивши нас, не схаменувся. Я мовчки пройшла поруч, але мій товариш підбіг до закоханих і я чула, як він сказав:

— Якщо ви насмілюєтесь поводитись так у приватності п-ни Х., або взагалі в театрі, я вам наб'ю пику!

Взагалі склад акторів був дивний. Безголоса сестра нашої формальної директорки, вона ж і нянька її дитини, грала лиш роль Марти у „Фавсті“ і одержувала гажу неменшу, як ми. Кожного разу, коли йшла опера „Аїда“, появлявся на сцені адміністратор театру й оголошував:

— Артист Н. прохає вибачення і через свою недиспонованість арію з першої дії опустить.

Сміючись, говорили ми:

— Коли ж він, нарешті, буде диспонований?...

Бували різні оригінали. Був, наприклад, один старшина, що захотів бути співаком і вибрав собі нашу оперу для свого дебюту. Та прорізав на всіх трьох виступах і мусів вийхати. Але за короткий час свого побуту встиг освідчитися чотирьом артисткам і кликав кожну з нас тікати з ним, обіцяючи вічне кохання і золоті гори. А з огляду на нашу приязнь ми і тут вирішили виступити спільно і постановили всі приїхати на двірць з валісками. Кожна з нас мала підійти до нього з вигуком „я готова!“ Наші хлопці мали його прощати у буфеті й бути свідками тієї комедії. Комічне було його задоволення при появі першої з чотирьох, деяка ніяковість при появі другої, розгубленість, коли прийшла третя, і нестримний регіт усіх, коли перед третім дзвінком влетіла я, обвішана пакунками, з собачкою на ливні та кліткою з канарком. Пробував він потім писати одній із нас, але ми відповідали спільно і він заспокоївся.

Були комедії і зі статистами, що їх набирали з вояків. Памятаю, як один із них, що мав виконувати роль трупа, не видержав „драматичної ситуації“ і, піднявши голову, заявив артистці, що його оплакувала:

— Та годі вам плигати по мені — лоскотно!

Другий знов не дав донести себе до куліс, а вирвався і пішов сам. Всяке бувало!

З моїм ідеалістичним наставленням до сцени я дуже швидко стала людиною, яку всі використовували, а я, як дурень, тишилась, що допомагаю „братові“. Бували дні, що я буквально не мала часу піти на обід й не відходила від фортепіану, розучуючи зі співаками нові партії. Бувало, що я проти всіх театральних звичаїв сама зголошувалась на заступство хворої хористки, обурена тим, що їй не дозволяють „навіть занедужати“ Бували випадки, коли я відмовлялась від своєї платні, доки касієр не виплатить комусь із хористів авансу, або голосно протестувала проти якоїсь протекційности чи несправедливости. Робила я це отверто і явно й за це мене „слабші“ любили, а в „сильніших“ я придбала марку „тяжкої по вдачі“ Наше помешкання швидко зробилося прибищем всіх незадоволених і покривджених. А старші обминали його як який „революційний“ центр. Цього ж не прощають нікому, а особливо молодому працівникові театру. Бо ж загально там панує атмосфера запобігання й компліментів. В очі мені світили, але поза очі здвигали плечима й підносили обурено погляди до неба. Досі не розумію, через що продовжували мене тримати в трупі.

Ми все ще чекали на дебюти, а покищо співали, що дадуть. Особливо в поганому положенні знайшлися сопраністки. Нас було рішуче за багато. Були дві старші співачки, що мали по 30 опер у репертуарі і нас чотири, що мали їх по закінченні студій 5—7. Диргент держав із старшими. Йому було легше працювати з досвідченими акторками, які не потребували стільки оркестрових проб. Але він був доброю людиною і принайменше потішав нас, коли котрийсь не пощастило.

Зате старші взялися нищити нас, молодь. Співали на всіх пробах, мовляв — вони ж виступають на прем'єрі. А згодом, по прем'єрі і 2-й чи 3-й виставі за пів години до початку зголошували, що недиспоновані і ми мусіли їх хоч-не-хоч заступати без проби. Оправою нашої амбіції було довести їм, що ми можемо обійтись й без проби, але, Боже мій, скільки це напруження коштувало! Памятаю, як молода артистка А. співала так королеву в „Гугенотах“, обливаючись сльозами на сцені. А друга знов переплутала всі кінцівки куплетів в опері „Міньон“ і після кожної додавала: — Боже мій, знов не так! Всього цього можна б уникнути, коли б старші актори і диригент ставились уважніше до праці, а не тишились би клопітливим становищем молоді. Ми це все розуміли і відплачували їм таким же доброзичливим відношенням.

Нарешті й мені призначили дебюти — Сантуцци в „Сільській Честі“, Мікаелі в „Кармен“ і Наташі в „Русалці“ Даргомийського. У першій я була непевна, але в другій і третій добре себе почувала, бо співала її нераз у Москві. Але не зважаючи на те, мене охопила така трема, що я здається нізачо не вийшла б на сцену. Та хтось виштовхнув мене, а партнер так ласкаво подивився на мене і дав потишеньку тон, що зараз же забула про свій страх. У „Русалці“, в якій я була найбільш певна, мало не

стався скандал. У фіналі першого акту є раптова зміна ритму. Диригент знехтував цим (невідомо чи забувся чи просто хотів мені напакостити) і не повів оркестри *a la breve*, а залишив у попередньому повільному темпі. Я швидко похопилась і обійшлося без скандалу, а він легко міг трапитись. Взагалі щодо темпів, особливо в нових операх, яких він не чув, диригент дуже шкутильгав. Наприклад у „Царській Нареченій“ Римського Корсакова арія Марфи з другої дії велася *allegro vivace*. Співати так було може легше, але весь чар тієї пісні пропадав. Ми, молодь, співали цю оперу без проб, отже не було ніякої змоги запобігти такому каліченню арії і ми тільки болоче переживали такі інциденти.

Режисер наш теж був особливого покою. Він ставив опери тільки які бачив і так як бачив. Всі його вказівки обмежувались тільки призначенням місця для хору і статистів, акторам же залишалась повна свобода рухів. Якщо хтось додавав до музичного виконання ще й трохи внутрішнього змісту, то робив це з власної ініціативи. Інколи ми мали велику потіху з його вигадок. Так, наприклад, у день свого бенефісу він побудував на всю сцену корабель, що мав весь час гоїдатись на хвилях океану. У висліді цього гоїдання половина хористів занедужала на морську хворобу і поскакала просто в воду та й публіка з партеру почала виходити.

Інколи його жертвою падали й старші, на нашу загальну втіху. Памятаю, як в опері „Лякме“ під кінець дуету ми мали сідати в човен і відїздити. Лякме грала старша співачка, а я Малику. Влізли ми до човна, взяли за весла і тримаємо „корону“ на високих нотах, а човен ані руш із місця. Примадонні вже очі вилізли на лоб із напруження, а човен, по-мимому, що його тягнуть два здорові робітники не рухається. Помішник режисера торгає за шнур, човен здригається, а ми також. Нарешті Лякме вилізла із човна просто в воду, я за нею і під загальний регіт усього театру ми втікли за куліси.

На мене кожен такий випадок робив враження холодного душу. Хотілося втікати в світ за очі. І це театр, це мистецтво? — питала я себе. Чи я того сподівалась від сцени? Найбільш дивувало мене те, що на другий день ніхто не згадував про ті випадки, немов це було щось зовсім буденного. А це все здавалось мені непоправним!

Тут мушу згадати ще про мій перший виступ ще перед дебютом. Мала йти опера „Ігор“ Бородин, а я мала в ній співати дуже гарну пісню половецької дівчини. Рішила дати типову характеристику: замовила чорну перуку з довгими, чорними косами і наліпила горбинку на ніс. Тому, що в виступах кожної з нас наша вісімка брала живу участь, всі зібрались у моїй гардеробі та давали мені поради щодо характеристики. За кілька хвилин на мою носі наложено всі існуючі фарби. Нагло почула третій дзвінок і вибігла за куліси, де наткнулася на режисера.

— Що ви зробили з носом? Ви ж виглядаєте як паниця! Дайте, я поправлю! — сказав він. Почав поправляти і відірвав кусник гумозу. Та в цей мент почула я свої акорди і вилетіла на сцену. Відспівала

свою пісню, думаючи весь час про свій відколупаний ніс. Смирено склонилась ханові і пішла тихенько до гардероби, швидко поскладала свої речі і пішла до дому з твердою постановою більше на сцені не виступати.

Скінчилась вистава, прийшли товариші, а я сиджу в нашій спальні з розпухшим носом та червоними від сліз очима.

— Ганно Вікторівно, де ви? Чом не йдете до нас? Ваш голос звучав чудово, молодий і свіжий!

— Еге, — кажу крізь сльози, — а ніс?

— Який ніс? Що вона вигадує? Ми вам зробили чудовий ніс!

— Та надколупаний . . .

По довгих намовах я нарешті вийшла до них і розказала про сумну долю, що трапилась їх „архитворів“. виявилось, що вони нічого не помітили і на другий день я знов нишком віднесла свої речі до гардероби.

Та найстрашнішою для мене була думка, що з часом ми привикнемо до обставин, в яких мали працювати. Потішалась думкою, що сезон — не вік. Наш контракт був з „неустойкою“, себто з зобов'язанням заплатити суму в розмірі мого річного заробітку, коли б я покинула театр, не закінчивши сезону.

І так продовжували ми даліше виступати без проб та з поважними помилками. Правда ми могли прислухуватись до проб перед премією, але це велика різниця — бачити пробу, а брати в ній участь. З початку кожна наша помилка на сцені вражала й мучила нас, за кілька місяців з'являлась лиш думка — чи не помітив хто? Від нас вимагалось тільки не розійтись з оркестром, не пустити кикса, бути добре вбраною, одним словом форма без жадного змісту. Як хто відчував той зміст і вкладав його в гру і спів — це була його власна справа.

З початку ми всі, чи зайняті чи ні, щодня бували в театрі. Згодом, заваживши, що нічого ані цікавого, ані нового режисер на пробах, а старші на виставах нам не дають, перестали й ми поступово туди ходити, коли нас не було потрібно.

Наша поведінка звернула на себе увагу старших, бо публіка нас любила і підтримувала. Це примусило їх схаменутись і вони стали робити кроки до наближення з нами. Але з цього нічого не вийшло, бо вже не було довіря ні з одного, ні з другого боку. Так тягнулося день за днем і було нудно. Не було вже для мене сумніву, що я попала в шміру і хотілось чим скорше цей сезон закінчити.

До Різдва ми все ж таки дотягнули. Вірили в чудо „мовляв, якось воно налагодиться“ і вийшли до Мінська. Я вже мала несмак від співжиття з „братами“ і в Мінську влаштувалась окремо у сім'ї жида-дентиста, де мене полюбили. У трупі я вже мала сяке-таке положення, бо всі мої дебюти пройшли щасливо. До кінця сезону залишалось 2—3 місяці: думалося — виїду й забуду те все. Але сталося таке, що його забути таки не вдалося.

ВІСТІ З ФОНДУ „МАТИ Й ДИТИНА“

У продовженні звітів за шк. рік 1956/57 подаємо перегляд шкіл українознавства. Їх упорядковано за часом їх постановня:

Ньюриберг

Школа існує від 1951 р. Оснував її Український Комітет. Школою опікується МПУЕН і делегатура ОУЖ. Фінансову піддержку для школи дає від вересня 1954 Марійська Дружина ім. кн. Ольги у Філадельфії.

На початку шк. р. 1956/57 було 20 дітей, а вкінці 13 дітей. Одна школярка виїхала до Америки, троє дітей виїхало на відпочинок до Швайцарії, а троє перестало ходити через труднощі в німецькій школі. Вік дітей 6—12 літ.

Діти поділені на 3 групи. 1. група навчається 5 годин тижнево, з 2. і 3. кожна по 2½ год. тижнево. У всіх групах навчання провадить п-ні Дарія Козакевич.

Згідно зі звітом, навчання у всіх групах провадилось нормально, за відповідною програмою, як із української мови, так з історії і географії. Матеріал для навчання вчителька підбирала з читанок, як також із дитячих журналів, що значно поживляло роботу з дітьми. Лекції з релігії принагідно відбувалися в церкві. Окрім того в школі вчителька обговорювала наші церковні свята та допомагала в підготові дітей до першого св. Причастя. Діти всіх трьох груп вивчили багато пісень — релігійних, стрілецьких, побутових, колядок, гагілок. Дітей зазнайомлено з рідним мистецтвом, а дівчатка вчилися вишивати.

З імпрез відбулись — Свято Листопада, св. Миколая, Ялинка, Свято Шевченка, Свято Матері, річниця 30. червня.

Мюнхен-місто

Школа існує від 1952 р. Оснувала її делегатура ОУЖ у Мюнхені, вона й опікується цією школою. Фінансову піддержку для цієї школи дає від січня 1954 „Самопоміч“ у Філадельфії, а від вересня 1955 33 Відділ СВА в Клівленді.

На початку шк. р. 1956/57 було 48 дітей, під кінець залишилось 39 дітей. Частина їх виїхала, а частина перестала ходити. Вік дітей

8—16 р. Для навчання поділено дітей на 5 груп. Воно відбувалось раз на тиждень по 4 год. для кожної групи.

В 1. і 2. групі вчителька п-ні Ірина Яримович провадила навчання згідно зі звітом, одночасово, за однією програмою. Діти обох груп засвоїли частину матеріалу з букваря, як у письмі, так і в читанні (до букви Ц). Вивчено вірші і пісні (гри зі співами, пісні релігійні, народні, козацькі, стрілецькі) для використання на шкільних імпрезах. В формі оповідань вчителька познайомила дітей із початками історії України. Проварила також бесіди й на географічні теми — про природу, красу і багатства України, все за допомогою відповідних картин. Великою перешкодою для переведення роботи в 1. і 2. групі було те, що діти майже не володіли українською мовою, чим певно пояснюється і повільний поступ у навчанні за букварем.

Навчання в 3. групі провадилось за програмою, згідно зі звітом. Проварила його також п-ні Яримович.

У формі оповідань вчителька познайомила дітей із історичними подіями цього часу, як 22. січня, Листопадом, Базарем та їх історичними ностатями.

У 4. і 5. групі навчання було поділене на предмети. Всч. о. Леськович навчав релігії, п-ні Ірина Козак історії і географії, а п. Михайло Березюк укр. мови і географії. Як видно зі звітів, вчителі використали всі можливості, щоб діти одержали повніші відомості з укр. мови, літератури, історії й географії. В цьому відношенні можна тільки привітати поділ на предмети між учителями, фахівцями окремих галузей.

Відрадним явищем є існування шкільної бібліотеки, яка має 280 книжок. Ними користуються всі діти школи.

Позитивним фактом є й те, що для клясного читання і мовних вправ використовувано дитячі журнали, як „Веселку“, „Мій приятель“, що звичайно сприяє поживленню педагогічного процесу та заінтересуванню дітей у позашкільній дитячій літературі.

М. Ю.

ІСТОРИЧНИЙ КАЛЕНДАР

1. червня — Пресвята Трійця чи Зелени Свята: перше літнє свято. Ключання мешкань гіллям клена, липи або дуба. По давніх віруваннях — це час, коли по землі ходять душі померлих, що згинули неприродною смертю, як мавки, русалки тощо.

**

1188 — 970 літ, як галицькі бояри закликали до себе князювати князя **Романа Мстиславича**. Він став творцем нового сильного державного організму, що виріс на заході України.

1708 — 250 літ, як **гетьман Іван Мазепа** заключив із шведським королем Карлом XII договір про спільну боротьбу проти Москвитини. У договорі Карло XII гарантував Україні самостійність, а людяності України „всі вольності з правами та стародавніми законами“.

1768 — 190 літ від хвилини, коли на Правобережжі вибух гайдамацький визвольний рух, прозваний **Коліївщиною**. На чолі цього руху станув запорожець Максим Залізняк, родом із Чигиринщини. У червні гайдамацькі загони злобули Гумань, що була тоді найсильнішою польською фортецею на Україні.

**

1848 — 110 літ, як у сім'ї **Косачів** народилась дочка **Олена**. Молодою дівчиною вона захопилась поступовими ідеями. Разом із своїм чоловіком М. Тесленком-Приходьком вони увійшли у революційний турт. Незабаром їх арештували. Олену Тесленко-Приходько засудили у 1870 на заслання на Сибір. Молоденька Леся Українка присвятила їй один із своїх ранніх віршів. „Тету Елю“, як її звали в родині, Леся любила й обожала.

1888 — 70 літ, як у трупі М. Кропивницького почала свою сьвітну працю **Ганна Борисохлібська**. Вона здобула собі широку популярність завдяки ролям літніх жінок (Шкандибиха в „Лимерівні“, Хівря в „Сорочинському Ярмарку“). Грала пізніше у театрі М. Садовського, у Держ. Драматичному Театрі, коротко в театрі „Української Бесіди“ у Львові, а потім в театрі ім. І. Франка. Померла у 1939 р.

Return to:
 "OUR LIFE" Magazine
 909 N. Franklin St.
 Philadelphia 23, Pa
 RETURN POSTAGE GUARANTEED

SPIRIT of FLAME

A COLLECTION OF THE WORKS OF
LESYA UKRAINKA

Translated by Percival Cundy
 Forwarded by Clarence A. Manning

ДИТЯЧІ ВИДАННЯ:

Весна	50¢
Літо	70
Зима	50
Листочки	40
Золоте Павутиння	50
Веселий Струмок	50
Срібна Зірка	50
Для Малят	60
Ой, хто там?	80

ВИДАННЯ СУА:

Рівноапостольна свята Ольга	\$1.00
На громадський шлях ..	1.00
Визначні жінки України	0.40
Городина й овочі	0.60
Давні річники журналу „Наше Життя“	
повні	2.00
неповні	1.50

ЗАМОВЛЯТИ У ЦЕНТРАЛІ СУА

OurLife

909 N. FRANKLIN ST.

PHILADELPHIA 23, PA.

В українському мешканні — українська вишивка!

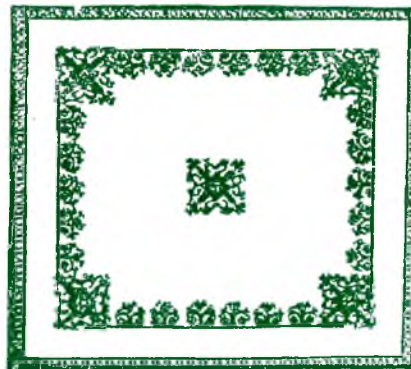
ВИШИВАНІ СЕРВЕТКИ

кожної величини
 можна набути
 в кооперативі „БАЗАР“
 у ціні від 1.90 до 11.60 дол.

B A Z A R
 822-823 N. Franklin St.
 Philadelphia, Pa.

Жадайте цінників!

Взори — гуцульські, бойківські, буковинські.

Запренумеруйте собі
 цікавий ілюстрований
 тижневик

Вільне Слово

На бажання висилаємо без-
 коштовно кілька зразкових
 примірників.

Річна передплата — \$5.00

Адреса для замовлень:

“VILNE SLOVO”

15 Neerawa Ave., Toronto 3
 Ontario, Canada

The path traversed by
 the Ukrainian woman
 is described in the book

THE WOMAN OF UKRAINE

Published by the Ukrainian
 National Women's League
 of America

\$1.00

Нова збірка для дітей
 на осінні й зимові місяці
ЗОЛОТЕ ПАВУТИННЯ

Упорядкувала
 Марія Юркевич

Ціна 50 ц.

з пересилкою 55 ц.

Замовляти у Централі СУА

ГОРОДИНА Й ОВОЧІ

Упорядкувала
 Наталя Костецька
 з пересилкою 65 ц.
 Замовляти у Централі СУА